Wakefield, Mich.

Naša naloga:
...robuja in napredek naroda!
Naš namen:
V edinosti in slogi do cilja!

NARODNI VESTNIK
NATIONAL HERALD.

Največji sloven[...]tednik v Zedinjenih [...]avah.
The Largest Sen[...]ekly in the United States [...]merica.

M. Pogorelc box 226 11-1

[...]. 148. — Št. 148. DULUTH, MINN., MONDAY, JULY 28, 1913. — PONEDELJEK 28. JULIJA 1913. Volume II. — Letnik II.

MILICA DRŽAVE MICHIGAN ZASEDLA CALUMETSKI OKRAJ

[...]jkarji so vrgli glavno moč na Calumet in Hecla družbo. — Tisoče majnarjev marširа okoli rudokopov pod zastavami. — Tri sto mož odvzame biričem zvezde. — Šerif Cruse ima milico v rokah. Detroit in Grand Rapids sta poslala topničarstvo.

[...]met, Mich., 24. julija — [...] Cruse je prosil guvernerja [...] brzojavno za milico, ker se [...]redov. Dovolila se mu je [...]krajna milica in na razpo[...] se mu je dala milica vse dr[...] Michigan.

[...] se je poklicala ker je [...] napadlo čuvaje ali depu[...] ki so čuvali poset Calumet [...]la rudnikov, in so odvzeli [...] uradniške zvezde.

[...]arji so paradirali pod [...]skimi zastavami okoli [...]v, mlinov, topilnic in kom[...]ih železnic, in vstavili so [...]. Unijci so odločni, da [...] svoje zahteve in ne pu[...] prej operacije nobenega [...]nijskega podjetja, izven [...]nja vode iz globokih šaf[...] bi ti ne mogli začeti z de[...] mesecev po poravnanju [...] če bi se šafti napolnili z [...] dokler ne dosežejo svojih [...]

[...] državna in kapitalistična [...] deluje zoper koristi in [...] pravične zahteve delavstva, [...]ja miljone izpod zemlje [...] bogatinov, je dana še[...]mes Cruse, Calumet, Mich., [...]polago. On je isti mož, ki [...] pravico in moč odločiti [...] naj se vrže poštene delavce, [...] boj zoper krivični si[...]ječo, in celo isto moč, ki [...]kaže, kedaj naj se na [...] strelja. In strelja se na [...] največkrat vsled ra[...] katere povzročijo od kapi[...] najeti faloti in skebi.

[...]met, Mich, 25 julija — O[...] 1500 rudarjev iz Keweenaw [...] je primarširalo v Calu[...] se jim je pridružilo še 2500 rudarjev, in mnogo [...]silo je manjše zastave.

[...] Detroit in Grand Rapids [...]ali na Calumet dve bateriji milične artilerije in dve eskadrone milične kavalerije.

Včeraj so se pripetili prvi manjši izgredi, in delavci so človeškim propalicam, delavskim izdajalcem, in kompanijskim lizunom, ki branijo kapital kot brani pes farmerjevo posestvo, pokazali s fizično močjo, da je njih boj resen, da se bojujejo za človeške in za delavske pravice.

Guvernor Ferris je na poti v Calumet in bo skušal mirnim potom štrajkarske zahteve doseči. To kaže, da mu je najbrže kapital namignil naj mu pride na pomoč, ker kapital mora uvideti, da so delavci potili krvavi pot v njih jamah.

Pravdnik Anton Lukas, delavski sin in Hrvat po narodnosti, ki se ima zahvaliti za svojo državno službo le slovanskem delavstvu, katerega je v okolici Calumet na tisoče, namerava zapreti vsak salun v Honghton County.

Organizator Western Federation of Miners, Guy Miller, ne pusti da bi bili vslužbeni pri pumpah garjevci, skebi in neunijci, ampak zahteva, da se pri pumpah vposlijo unijski možje, sicer se bo prenehalo s pumpanjem šaftov.

Calumet, Mich., 27. julija. Šerif Cruse, lastniki rudnikov in državni uradniki so sklenili, da tulijo v ponedeljek (danes) zjutraj piščali, da se s tem mogoče privabi delavce nazaj na delo.

Državni uradniki so mnenja, da država ne more dolgo vzdrževati vso milico države Michigan pod orožjem v varstvo rudniških uodjetij v namen, da se s silo in stradanjem prisili unijske delavce, da se vdajo.

Vodje unijskih delavcev so govorili v Laurium tisočem zbranih mož in žensk, in so jih rotili, da naj vstrajajo na stavki.

[...] SING SING IMA DRUGI POŽAR.

[...]ing, N. Y., 24. julija. — [...] jetniki v Sing Sing so [...] da so krivi tako pogo[...]žarov v ječi. Pred dvema [...] je napravil ogenj $150,000 [...] in danes je zopet gorelo. [...]ki, okoli 1000 po številu so [...] kričali v celicah med po[...] katerega so kmalo vgasili [...] protestirajo, da bi se jih [...]lo v ječo Auburn, iz raz[...] bi jih znanci ne obiskova-[...]

[...]MLJA SE STRESE.

[...]ington, D. C., 25 julija — [...] danes zjutraj je sizmograf [...]town vseučelišču zabele[...] ki je trajal od 7.44 do [...]traj.

[...] Torndorff je mnenja, da [...] najhujši potres občutiti [...]lj od Washingtona.

[...]NIK RAZNESEL SEDEM DELAVCEV.

[...]real, Que., Can 25. julija. [...]elbi ene tone smodnika je [...] delavcev popolnoma raz[...] opeke so ležali miljo daleč [...] bili zagnani vsled eksplozi-[...]

AVSTRIJA DOVOLI NEOZDRAVLJIVIM SAMOMOR.

Dunaj, 22. julija, Napredna stranka avstrijske zbornice je predložila postavo, s katero naj bi se prisililo zdravnike, da bi po magali neozdravljivo bolnim na oni svet, če to bolnik želi.

Avstrijska postava dolučuje na tančno pod katerimi pogoji zamore bolnik zahtevati od zdravnika da ga usmrti. Oseba, ki ima neozdravljivo bolezen, želi umreti mora napraviti prošnjo na sodnijo ktera preišče bolnika po treh špecijalistih. Če se ti trije zdravniki izrečejo, da je bolezen prositelja neozdravljiva, potem sme bolnik storiti samomor, oziroma se mu dovoli zdravnik, ki mu pomaga na oni svet.

Pohabljenci so uvrščeni med bolnike z neozdravljivo boleznijo, in, če se nova postava sprejme, bo do lahko zahtevali, da se jih spravi s sveta.

Ta pomoč k smrti se imenuje "eutanazija." Kaj ne pade bankrotirani klošterski Avstriji vse v glavo!

ORKAN OPUSTOŠI SEVERNO ITALIJO.

Milan, Italija, 24. julija. Cela severna Italija ob jezerih je opustošena po strašnem divjanju viharjev. Škoda gre v miljone.

VRŽEN IZ BOLNIŠNICE DELAVEC JE MRTEV.

Olson je umrl štiri dni potem, ko ga je bolnišnica posadila pred salun. Dečku ne zravnajo zlomljene noge 40 ur. Mestna bolnica okužena.

Minneapolis, Minn., 26. julija Charles Olson je mrtev. Umrl je 23. julija v privatni bolnišnici, kjer mu je samaritanski salunar preskrbel posteljo in postrežbo.

Na splošno ogorčenje in grajo ljudstva, ker je mestna bolnišnišnica posadila skrajno jetičnega bivšega delavca na cesto, je odgovoril doktor H. O. Collins, superintedent mestne bolnišnice: "Mož ni bil na noben način v skrajno slabem zdravstvenem stanju.."

Spominjajte se Olsena, čitatelji in čitateljice. Zadevo opisali smo v zadnji številki Narodnega Vestnika. Olson bil je žrtev kapitala, ker je v skrajno nezdravem prostoru v plinarni delal, in se nabral jetike. Kapital ni imel zanj strehe, ni imel usmiljenja ž njim v bolezni, niti v zadnjih trenotkih življenja. Usmiljeni salunar ga je pustil na lastne stroške pripeljati 20 milj dalеč v mestno bolnišnico, kjer naj bi našel počitek in postrežbo vsaj v zadnjih urah pred smrtjo. Mestni zdravniki so ga pustili sedeti sedem ur v stolu in potem so ga vrgli po noči na stopnjice saluna. In vse zato, ker je napravil to hudodelstvo, da ni imel denarja.

Zdravnik je rekel možu, predno ga je vrgel na cesto, da se bo bolnišnica zanj pobrigala v teku de[...] [...]lson je umrl v štirih dne[...] potrebuje pomoči mestne bolnišnice nič več.

Olson je jokal; bil je grozno žalosten ko je zvedel, da ne najde v bolnišnici zavetja — a mestna gospoda ni imela ž njim usmiljenja; vrgla ga je ven pred salun. Le usmiljena roka od religijoznih in posvetnih fanatikov preziranih in prekletih salunarajev ga je dvignila in mu preskrbela postrežbo in posteljo na kateri je na veke zaspal.

Vse stroške pogreba poravnal bo moderni samaritan, povsod preganjan salunar, četudi ni z Olsonom nič v sorodstvu. Usmiljen salunar je na 1405 Washington Ave. South.

V mestni bolnišnici so pa še druge svinjarije. Sedemletni Russel Streeter, ki je zlomil nogo, je bil puščen 40 ur v bolečinah brez vse postrežbe.

Oče je prišel, da bi videl sina. Čakati je moral v čakalnici poldrugo uro predno se mu je dovolilo iti k sinu. Našel ga je v groznih mukah. Noben zdravnikov se ni pobrigal za mladega fantka, četudi je ležal v bolnišnici z lomljeno nogo že 40 ur. Obljubilo se je očetu, da bo fant še isti dan operiran. Drugo jutro je oče telefoniral na bolnišnico, in nek ženski glas je odgovoril, da je bila operacija jako vspešna, in da se njegov sin mnogo boljši počuti. Stvar se je očetu zdela sumljiva, in poslal je v bolnišnico necega privatnega zdravnika, kateri je našel fantka v groznih mukah, in brez da bi se bil kedo dotaknil njegove noge. Naznanil je to takoj očetu. Privatni zdravnik je vzel fantka z bolnišnice, popravil je nogo, in fantek je čutil manj bolečin.

Med otroci mestne bolnišnice razsaja spolna kuga, koji ste podlegli že dve žrtvi.

Šestletna Myrtle Jacobson je bila pripeljana v bolnišnico zaradi obistne bolezni. Zdravniki o niso preiskali povsem, in spustili so jo med druge otroke, ki so bolehali na raznih boleznih. Deklica Jacobson je umrla potem ko je bila dva meseca v bolnišnici vsled zastrupljenja krvi po spolni bolezni.

Kako se je zasejala spolna bolezen med otroke nikdo ne ve. Sluti se, da se je zasejala po posteljni obleki, ker je bilo neko dete spolno bolno. Za otroke se ni nikdo posebno zmenil in ta ostudna bolezen se je do sedaj tako razširila, da je med 30 otroci 12 spolno bolanih.

Nekaterim otrokom je vdarila ven spolna bolezen na obrazu. Nekim je pokvarjen posluh, drugim vid. Umrlo je vsled te gnjusne bolezni tudi trimesečno dete. Bolezen je dete dobilo v bolnišnici.

To je kapitalistični sistem, to je način vodstva javnih bolnišnic v današnji gnjili človeški družbi.

GIBANJE IN DOGODKI NA DELAVSKEM POLJU.

Delavci kositarne obrt[...] zapuste stroje. — Vatikan ne [...] zahteve svoje straže [...] spodeni. — Minneapolski župan [...] proti brezdelnim.

[...] 1. t. m. [...] bli[...] [...] v Trst [...] sveta.

STAVKA NA RUSKOP[...]SKEM

Clarksburg, W. Va., [...]a z lad[...] lavcev Phillips Sheet [...]rikanske company je je zapust[...]rijent[...] čustvovanja napram [...]je in a[...] iste družbe v Steuben[...]tečaja. [...] Wierton, W. Va., ki s[...]pansko, [...]

Rim, 23. julija. Upo[...]jo "Be[...] stražniki v vatikanu s[...]potijo [...] matum s katerim je pa[...]de v [...] njih prošnjo za zboljša[...] Avstr[...] Sveta stolica je odgo[...] ima [...] za nje, naj pustijo slu[...]šča[...] ki so vpor organiziral[...]izbo. [...] ni iz službe. [...] blag[...]

Minneapolis, Minn., [...]Radi p[...] Župan je začel pregan[...]loma [...] ne. Policija je poroč[...]eznice na[...] da je v mestu okoli 120[...]poroča[...] dela, od kojih le okol[...]ika A[...]ico išče dela, vsi drugi so p[...] nj[...]i in lenuhi. Župan Nye je [...]sum j[...]po liciji, da preskrbi vs[...] možu delo, iste pa, ki neče[...] dse [...] naj požene ven iz mesta.

Varšava, 13. julija. Socialistični odbor v Lodzu poziva delavce na splošno stavko. Dosedaj stavka 65.000 delavcev v 200 tovarnah. V vseh velikih tovarnah je zveden splošen izpor. Fabrikanti so s svojimi družinami odpotovali v tujino. Dosedanja pogajanja so brez uspešna.

DINAMIT OSLEPI MOŽA.

Dunseith, N. D., 22. julija. Homesteader Olaf Hauson je [...] streljaval štore z dinamitom. Dinamit se je prehitro vžgal in je farmerja močno ranil in izbil mu obe očesi.

4 OTROCI MRTVI V ENEM DNEVU.

Knoxville, Tenn., 24. julija. — Vsled pika kače klopotače vmrli so 3 otroci družine John Cooper, in četrti otrok je vtonil.

Mati je šla iskati k bregu reke deteta, katerega so otroci pustili tam. Dete je padlo v vodo in je vtonilo. Med tem ko je mati iskala otroka so šli ostali tri otroci v nek grm, kjer jih je pičila kača klopotača.

ŽELEZNIČARJI IN LASTNIKI BODO PREPREČILI STAVKO

New York, 26. julija, Grozeče železničarske stavke na 43 vzhodnih železnicah z okoli 100,000 uslužbenci ne bo. Zastopniki delavcev in delodajalci so podpisali pogodbo, da se bodo pogajali za rešenje delavskih zahtev mirnim potom na podlagi Newlands postave.

Lastniki so odstopili od svoje glavne zahteve, da se vpoštevajo in obravnavajo tudi njih težnje. Obravnavalo se bo o vseh 16 zahtevah unijskih železničarjev, in obravnavanje se prične 1. oktobra t. l.

ANGLIJA PRIPRAVLJENA ODPOSLATI MORNARICO.

Tolpa strga inozemske zastave. — 100,000 Japoncev v Mehiki. Wilson previden napram Mehiki. Vstaši zavzeli mesto Toreon. — Vstaši kruti.

London, 25. julija, Bitanski minister vnanjih zadev Grey je mnenja odposlati v Mehikansko vodovje britansko bojno mornarico.

Washington, 25. julija. — Predlog bogatih Amerikancev in Mehikancev, da naj bi Združene države posredovale za mir med Huertovo vlado in vstaši, so vstaši zavrgli. Z orožjem v roki hočejo oni vreči sedanjega predsednika iz prestola in doseči postavno izvolitev druge vlade.

Predsednik Wilson je govoril z večimi senatorji in se je izrazil, da naj bi se v zbornici ogibali protimehikanskih govorov, ki bi srd Mehikancev napram Amerikancem le poostril.

Mesto Mehika, 24. julija. — Po tridnevni krvavi bitki zasedli so vstaši mesto Toreon. Šest tisoč vstašev, pod poveljstvom petih generalov je napadlo mesto v nedeljo zjutraj in po tridnevnem boju se je zvezna vojska, obstoječa iz 2000 mož, vdala. Mnogo je mrtvih in ranjenih.

El Paso, Tex., 25. julija. — General Pasquale Oroszo, kateri je poljske krvi, je brzojavil nekemu tukajšnjemu prijatelju, da bo peljal 2000 zveznih vojakov iz mesta Chihuahua v mesto Juarez, kjer bo napadel vstaše.

Tisoč zveznih vojakov je zopet zavzelo mehikansko železnico od mesta Chihuahua, in zvezna vlada jo upa držati. Vstaši so požgali vse postaje in brzojav so popolnoma uničili.

Mesto Mehika, 25. julija. — Več tisoč delavcev je vdrlo v japonsko trgovino, kjer so na prodaj vsakojake zastave. Raztrgali so v kosce vse amerikanske in britanske zastave, in trgovino so zapustili pod praporjem Japonske.

Denver, Colo., 25. julija. — U. W. Wiley, ki je došel semkaj iz Mehike, se je izrazil, da postopajo južni vstaši skrajno divje napram ženstvu.

Zapata, najhujši vodja južnih vstašev pošlje v mesto ali v vas vohune, ki izberejo najlepše žene in dekleta in mu to naznanijo. — Vstaški general pošlje nato mestnemu zastopu ukaz, da se pošlje to zbrano ženstvo vstašem na razpolago, in če oblasti tega ne store, vdere v mesto ali vas in razseka vse kar je živo.

Washington, D. C., 25. julija. Tukajšnje oblasti so jako vznemirjene, ker so zvedele, da je v Mehiki okoli 100,000 japonskih vojakov v civilni obleki kot delavci, in 20,000 teh je lahko pod orožjem v skupni armadi v teku treh dni, če japonska vlada to zaukaže.

Japonce, ki imajo vedno spore z Ameriko, so spravile japonske parobrodne družbe polagoma v Mehiko. Na jugu mesta Mehike se vstanovije velikanske japonske kmetijske naselbine.

OBGLAVI PREDDELAVCA Z LOPATO.

Wilkesbare, Pa., 24. julija. — Nek inozemski delavec je obglavil Tomaža Hutchins, ki je bil "boos" delavske čete.

"Boss" je delavca nekaj priganjal, nakar ga delavec zbije z lopato v nezavest, in potem mu je odsekal glavo.

ŠTIRJE UBITI V PREMOGARSKI RABUKI

Charlestown, W. Va., 25. julija. Štirje možje so mrtvi in eden je smrtnonevarno ranjen vsled tepeža med stavkarji in stražami Wake Forest Coal Co. v Wake Forest, W. Va.

BULGARI MEČEJO OTROKE V ZRAK IN JIH NABADAJO

Prebivalci Kirk-Kilisse obsipajo Turke s cvetkami. — Na Balkanu še ni zagotovljen mir. Velevlade pred veliko zagonetko. Državice se morda vendar pobotajo. Bulgari premagajo Srbe. Grki zasedejo mesto.

Atene, Grčija, 25. julija. Poveljnik velikobritanske mornarice, Cardale, je poročal svoji vladi o grozovitostih, ktere vganjajo bulgarski vojaki, posebno črna vojska, ki je popolnoma podivjana in brez vse discipline.

Admiral je poročal, da je sam naštel 1700 trupel starih mož, žen in otrok, katere so Bulgari poklali v mestecu Doxato.

Cardale je opazil, da je bilo več otrok prebodenih skozi telo, in vse je kazalo, da so podivjani Bulgari metali deteta v zrak in jih lovili na bajonete.

Konstantinopelj, 25. julija. — Uradno se poroča iz Kirk Kilisse, da so prebivalci mesta obmetavali turške vojake s cvetlicami, ko so zopet marširali v mesto, ki je bilo v bulgarskih rokah.

London, 25. julija — Turčija, prejšnji zavezniki in Rumunija se malo zmenijo za velevlade, in zato se zastopniki velevlad, ki tukaj zborujejo, bojijo, da nastane iz balkanske godle mednarodna kriza.

Nikdo bi se ne čudil, če bi stopila med Balkance ta ali ona velevlada, mogoče Rusija, in bi skušala pridobiti ozemlje za se, kar bi vrglo celo Evropo v boj.

Bukarest, Rumunija, 26. julija Mirovni delegati Srbije, Grčije in Črnegore so zapustili Belgrad na poti v Bukarest, kjer se snidejo z rumunskimi in bulgarskimi mirovnimi delegati, in se vendar mogoče sklene mir.

London, 26. julija — Brzojav iz Bukarešta poroča v strašni bitki med Bulgari in Srbi blizu mesteca Caresolo na reki Borgalitezna. Bulgari so premagali Srbe, ki so zgubili okoli 8000 mož. Zgube so mogoče pretirane.

Solun, 26. julija — Grška flota je okupirala mesto Dedeagač, na egejskem morju kjer se konča železnica Odrin — Solun.

SUFRAGETKE VSTRAJNE 100.000 JIH ZBORUJE.

Doucester, Angleško, 25. julija. Gospodična Key-Jones, militantna sufragetka, je skočila na stopalo avtomobila, v kojem se je vozil ministrski predsednik, ga je zgrabila in mu zakričala v obraz: "Stop torturing women, you scoundrel!" (Nehaj mučiti ženstvo, ti šuft!)

Potegnila bi ga iz avtomobila, če bi policija ne preprečila tega.

Glasgow, Škotska, 25. julija. — Policija je zasačila dve mladi sufragetki, ki ste hoteli zapaliti veliko graščino.

V graščini ni nikdo stanoval, in ker je videla policija vstopiti dekleti, je vstopila za njima in ju je zasačila, ko so ravno hotele vžgati s petrolejem polite cunje. Ena sufragetka je vbežala skozi dimnik, vendar prišla je policiji v roke vsa sajasta.

London, 26. julija — Tisoče sufragetk je paradiralo danes zjutraj po ulicah Londona. Prišle so iz vseh krajev Angležke peš, in nekatere so bile na poti od 18. junija. Med potjo so bile povsod prisrčno pozdravljene.

Popoldne so marširale proti Hyde park pod ženskimi praporji in ob zvokih godbe velikanske armade ženstva in v Hyde park se jih je zbralo okoli 100,000. Sedem deset govornic in govornikov je govorilo in 20 odrov za žensko volilno pravico.

POŠILJATEV LISIC VREDNA $100.000.

Vankouver, B. C. Can. 24. julija. Ena največjih pošiljatev lisic, ki so dospele semkaj na lisičje farme iz severa je današnja, ki je došla s parnikom Princes May iz Skagway, in je cenjena na $100,000. —

V pošiljatvi je bilo 128 najlepših lisic, črne srebrne in rudeče barve.

DVA OTROKA ZGORITA V STANOVANJU.

Baltimore, Md. 25. julija. — Ljudje so našli v objemu obžgani trupli Gordona in Eme von Kemmen, 4 in 5 let stara, v hiši njiju starišev, ki je zgorela.

Mati šla je v trgovin, ko je eksplodirala plinova peč in vžgala se je hiša.

WILD WEST CIRKUS ZARUBLJEN.

Denver, Colo 24. julija Buffalo Bill's Wild West and Pawnee Bill's Far East cirkus je zarubljen vsled dolga $66,000. — United States Lithographing and Printing Company v Chicagi za tiskarska dela, največ za lepaké.

Pri sinočni predstavi je oblegalo cirkus 20 deputy šerifov, in ko je predstava nehala zarubili so vse. 114 Indijancev bo poslanih nazaj v South Dakoto, ostalo osobje in živali in ves cirkus bodo pa v Denver zaplenjeni in živeli bodo na stroške tiskovne družbe dokler se stvar ne poravna.

RUDARJI. SLOVENCI!

V Calumet, Mich., in po vseh bakrenih rudnikih na poluotoku Michigan, bijejo naši narodni bratje boj s kapitalom za delavske pravice.

Organizacija na bakrenem okrožju države Michigan je šibka. To moramo pripoznati kot odkriti časnikarji. Zato pa polagamo tem večjo važnost na to šibko unijsko trdnjavico; in, kot prijatelji prijatelju, svetujemo Vam, slovenski majnarji, ne bodite dela iskati na Calumet, Mich!

V Številki 144. Narodnega Vestnika razpravljalo se je v uredniškem članku o delavskih organizacijah in o štrajkih. Slovenski delavci, prečitajte in premislite to razpravo z dne 14. julija, t. l., če Vam ni več v živem spominu! In potem pa, držite se po nji!

Bodite možje! Bodite mož beseda!

Vi pa, slovenski delavci po drugih krajih — od Calumeta, Mich., stran! Ne motite onih, ki se bijejo za svoje, za Vaše, za delavske pravice sploh! ne pojdite kapitalu na pomoč s tem, da zavzemate izpraznjene prostore! Če zmagajo, pustite jim slavo zmage! Če podležejo častno, vredni so časti, ker so šli v boj, in so se žrtovali za vse vesoljno delavstvo!

Rojaki, od Calumeta stran!

Rojake se opozarja tudi da naj ne hodijo na Crosby, Minn., ker je tamkaj prenehal z obratom šaft št. 1. Kakor se čuje, preneha z obratom tudi šaft št. 2. Toraj ne hodite tja za delom, ker še isti, ki so bili do sedaj vposleni, zapustili so Crosby in odšli v druge kraje za delom.

IZ NOVE DOMOVINE.

DULUTH.

Kakor je razvidno iz časnikov North in South Dakote, kjer so največja žitna polja sveta, ni res da bi bili farmerji v hudi stiski za delavce, kakor poročajo železnice, katerim je le na tem, da se ljudje sem in tja vozijo.

Delo na žitnih farmah se že dobi, to je delo, ki traja k večjem dva meseca; vendar pa niso plače posebno vabljive, če se vpoštevajo dolge ure in težko delo, in vsak se naj premisli predno se napoti za delom v Dakote. Kdor ima delo je boljše, da se ga drži, kakor da bi šel za delom na žitne farme sedaj, ko se žetev še ni povsem pričela. Mogoče bo pozneje kaj boljše, in, če bo, poročali bomo v listu.

— Mestni komisarji so pregledali ceste od Seventy first avenue west do Smithwille, in ne najdejo nobene zapreke zakaj bi Street Railway Company ne podaljšala pocestne železnice do New Duluth. Jama na Eighty-first Avenue je že skoro povsem zasuta, in bo konec tedna poravnana z gramozom. Od Eighty-first Avenue naprej do Smithwille je cesta v dobrem stanu.

— Prvo nesrečno uprašanje glede naprave nove železnice je pri Smithwille, ki leži med Duluth in New Duluth, in sicer pri križišču Northern Pacific železnici, katero mora pocestna železnica križati. Železnica tam precej visi, in zato bilo bi nevarno, če bi šla pocestna železnica naravnost čez tir Norhern Pacific železnice.

— Mestni inženir, John Wilson, je mnenja, da bi bilo najpripravnejše, da bi pocestna železnica križala Northern Pacific železnico pri jarku na Gogebic Street, kjer naj bi šla navzdol in pod železnico, da se tako ogne križanju železnice. Malo pozneje naj bi pocestna železnica zavila v Kildare Street, šla naj bi po Kildare Street na Beaudry Street, po Beaudry Street na Grand Avenue, in po Grand Avenue na Commonwealth Avenue.

Kar se tiče pocestne železnice čez most pri Oliver je komisija mnenja da je jako kočljiva stvar ker se ne bi splačalo iti v ogromne stroške za premostenje pocestne železnice čez reko St. Louis.

— Štorklja je prinesla družini Kobi v Gary hčerko in družini Slemberger, istotam, sinčka. Mnogo sreče novorojenima!

— 16 letni Boris Slavut je vkradel dve obleki in nekaj srajc. Fantič se je naveličal nositi kratke hlače, in ker ni imel denarja, da bi kupil dolge, jih je vkradel. Drugo jutro ga je na pol zgrevalo. Eno obleko je oblekel, drugo stvar je pa nesel na policijo, češ neki tat je pustil po noči stvar doma. Policija ga je zaprla.

— Razsrden ker so neki otroci vbili dve njegovi mladi raci, vstrelil je J. Fosneff, živeč v Hunter's Park na neke fantiče, ki so nabirali jagode, in je lahko ranil 14 letnega Commo Pantiliano, in 12 letnega Mike Porters.

— V Duluth se gradi edina tovarna v Združenih državah, ki bo izdovala iz lanene slame platno in preproge. Western Spinning Company ježe nekaj časa sem izdelovala platno v manjšem obsegu, z novim letom bo pa družba začela izdelovanje lanenega platna na debelo in v to svrho gradi veliko tovarno. Izdelovala bo tovarna tudi mnogo preprog ali rugs in karpetov.

— C. N. Inforzato je dobil pravico (licence) odpreti v Gary pri jeklarni tretji salun.

— Frank McCarthy, 25 let star, je bil obsojen na 60 dni zapora, ker je ponaredil in zmenjal ček za $10. — dne 3. januarja.

AURORA.

— Pri tekmovalnih dirkah prostovoljnih gasilcev dobil je Ely 24. t. m. prvi dobitek. Pri tem društvu je naš rojak Grzin.

— Eden gasilcev s Proctor je ponesrečil. Odvilo mu je nogo popolnoma, tako, da se drži le še na koži. Dva druga sta težko poškodovana.

CHISHOLM.

— John Grahek, izvrsten muzikant, je pristopil k slovenski godbi. Rojak Grahek je vslužben pri Lundahl & Sohn.

— M. Delahaunte je bil pripeljan v bolnišnico v Hibbing, ker ga je obstrelil policijski načelnik George Donoghne, ko mu je hotel vbežati, ko ga je policaj aretiral vsled sumničenja, da je vlomil v trgovino Tom Godfrey na Hibbing.

Policaj je najprvo vstrelil v zrak, ko je begun bežal. Ker ni obstal, spustil je drugi strel pod noge, s katerim ga ni zadel, in še le tretji strel ga je pogodil v ramo.

— Frank Lucas, konfektorija, je bil kaznovan, ker so se v njegovem prostoru tepli.

COLBY.

— Dva moža bila sta vbita in štiri telesno poškodovani vsled sunka dveh vlakov skupaj. Lahkomišljenost železničarjev, ki so oskrbovali vlak iz Dulutha, je kriva nesreče.

Kjer se je pripetila nesreča je železnica dvotirna. Vlak ki je vozil proti Ely, je vozil na napačnim tiru že 5 milj. Mrtva sta kurjača na obeh vlakah. Smrtnonevarno ranjena so pa oba strojevodja in oba zavirača.

Nesreča se je pripetila ob 3 uri zjutraj, 22 julija. Vlak, ki je vozil proti jugu je bil težki rudarski vlak; vlak proti severu je bil pa lahek.

Pri Crosby visi tir, in vlaka sta sunila skup s strašansko močjo. Strojevodja sta se rešila, ker sta skočila z vlaka ravno pred sunkom Kurjača sta najbrže metala premog na ogenj, in sta se toliko zamudila, da nista imela prilike skočiti z vlaka. Devet praznih kar je skočilo s tračnic, in 14 tračnic se je premaknilo iz svoje lege.

ELY.

— Soproga rojaka Jožefa Erjavec, katera je že več časa bolehala, se nahaja v Tower bolnišnici kjer se je podvrgla operaciji. Želimo da bi se zdrava vrnila na Ely.

— Rojak Anton Tancek, kateremu je bilo v Zenith rudniku zlomilo nogo pred štirimi meseci, se poda v kratkem v staro domovino, in sicer v Strahomer na Dolenjskem. Srečno pot in zopet kmalu na svidenje.

— Poročil se je rojak Jakob Matičič z vdovo Ivano Pluth. Bilo srečno.!

— Rojak Alojz Perušek podvrgel se je nevarni operaciji. Zdravniki upajo, da okreva. Tudi naša želja je, da se kmalu zdrav in čil povrne med nas.

— Rojaki, kateri imaste doma opojno pijačo, bodite previdni in pazite dobro kedaj in komu daste kak "bateljček." Mestni strici so sedaj prenapeto strogi.

— Poročil se bo rojak George Hočevar, doma z Kola na Dolenjskem, z gospodično Ano Smole rodom iz Otave pri Ribnici. Srečni zakon.

— Kolikošna pomoč so z delom preobloženem uredniku taka poročila kot je gornje iz Ely zamore ceniti le urednik sam. Hvala vam, prijatelj poročavalec. Pričakoval bi pa, da poročajo cenjeni rojaki posebno zastopniki, tudi novice iz drugih neselbin. Urednik

— Naznanjam, da imamo v zalogi vsake vrste blago za deklice za sveto obhajilo, belo obuvalo, trakove, vence, cvetlice, in vse reči, ki se rabijo za ta namen.

Peter Bezek.

EVELETH.

— Umrl je Anton Zalar. Bil je tajnik društva Ciril in Metod, K. S. K. J., in spadal je k več drugim društvom. Zapušča ženo in otroke. Bival je na Eveleth čez 12 let.

— Od zastopnika na Eveleth bi radi zvedeli kaj več novic. Eveleth imel je pred nedolgim veliko jamsko katastrofo, pa nismo zvedeli niti besedice od zastopnika. Eveleth je velika naselbina Slovencev in se tam pripetijo vsakojake stvari; zatoraj bi pričokovali, da zastopnik vsaj važne stvari poroča.

— Župan Jakob Saari in urednik Pfremmer časnika News sta se precej klofutala v uredniški pisarni. Župan Saari je prišel v pisarno, da bi se zagovarjal vsled obdolženja Pfremmerja, da je prenapet proti salunom. Župan dal je uredniku klofuto, a urednik tudi ni roke na vskriž držal in je porabil tudi vso svojo fizično moč napram županu, dokler ju niso drugi potegnili narazen.

— Več meščanov je podpisalo peticijo, da se odvzame licence salunarju Theo. Oakman ker drži zloglasno hišo.

— Louis Baudek, na kojega ime gre salun Jakob Ahona, kini državljan Združenih držav, ima sitnosti ker je prodal nekem vohunu nekaj pijače ob prepovedani uri. Baudek oziroma Ahon, bo najbrže zgubil salun.

GREANEY.

— Farmerji v okolici Greaney, Rauch, Hughes, Silverdale, itd. če imaste homestead v St. Louis County ali ne, se opozarjajo, da se vdeležijo dne 12. avgusta t. l. zborovanja glede vstanove farmarskega kluba.

Zborovanje se vrši takoj popoldne pri Jožef Kasun-u na Greaney in državni kmetijski zastopnik za St. Louis County, Mr. Fred Ward, bo razložil pomen kluba, in pomagal bo, da se organizacija vresniči.

Kmetijski klub je velicega pomena za vsako kmetijsko okolico, toraj tudi za vašo. S posameznim prizadevanjem ne morete doseči ničesar; nasprotno se pa s skupnim prizadevanjem zamore doseči vse. Združite se in delajte skupno, kar se tiče vaše okolice, vaših skupnih teženj, vaših skupnih vprašanj, vaših skupnih interesov ali koristi. Pridite vsi na ta zborovanje, in pripeljite tudi vaše sosede, četudi niso Slovenci. In pri zborovanju ne bodite prekunštni. Pustite si kaj dopovedati, pustite, da vas državni vslužbenec, Mr. Ward, organizira v farmerski klub ker to vas ne bo stalo niti centa.

Vi potrebujete boljše živine, ker edino z mlekarstvom zamorate delati življenje tam. S farmerskim klubom se bo to ložje doseglo kot s sedanjemi razcepljenimi močmi. En plemenit bik bo zboljšal vaše črede.

Vi potrebujete potov, da zamorete s pridelki na trg. Ne mislite, da vam bo farmerski klub delal pote, ne mislite, da jih bo delal kedo drugi za vas. S farmerskim klubom dosežete le mogoče gotovo državno pomoč za napravo potov; potem pa naprezite konje, in vzemite sami v roke sekiro, kramp in lopato, in lotite se delati pote. Dokler se boste na druge zanašali, držali roke v žepu, in tarnali, da so slaba pota ne boste nikdar imeli boljših potov. Stric Sam vam je dal zemljo zastonj, ne mislite pa da se po zastonjski zemlji cedi mleko in strd. Na homestead se mora človek marsikaj odreči; vdobnosti tam ni, in predno bodo vaše hoste res farme, v pravem pomenu besede, bo steklo še precej vode po Little Fork reki. Vendar obupati ni. Korajžo, Slovenci! Z vstrajanjem in umnim gospodarenjem dosegli boste neodvisnost, dosegli domačijo, dosegli blagostanje.Biti industrijski suženj, to je jako vagana stvar. Danes imaste delo; jutri mogače ne, in primorani ste, da greste beračiti v druge fabrike ali jame, v druge mesta, v druge države, za delo in kruh. Na farmi tega ne bo treba; in če tudi bo slednjič vaša zastonjska zemlja precej draga, bo vendar vaša, in na njej se boste preživljali vi in vaši dragi. Gledati pa morate, da dosežete čim preje kolikor mogoče boljše vdobnosti in te boljše vdobnosti zamorete doseči edino s sodelovanjem, z obratno pomočjo, s kooperaciji. In kooperacija. sodelovanje je le mogoče potom centralizacija ali osredotočenja vseh tamkajšnjih moči v organizaciji ki se zove farmerski klub.

Zatoraj, rojaki in rojakinje, združite se v skupno moč; bodite prijatelji; uvidite, da imaste enake težnje, enaka vprašanja za rešitev, in ta vprašanja boste najložje in najboljše rešili, če vstanovite farmerski klub, farmersko zvezo, in v tej zvezi delati z združenimi močmi, vsi za enega in eden za vse, a procvit in napredek vaše okolice.

Zberite se vsi, dne 12. avgusta, 1913, popoldne, pri Jožef Kasunu na Greaney, in glejte, da vstanovite farmerski klub, in tako zboljšate vaše gospodarske in socijalne razmere!

To je kar vam polaga Narodni Vestnik na srce, kot prijatelj prijatelju, kot rojak rojaku.

GRAND RAPIDS.

— John Aho, 32 leten Finec, je storil samomor s tem, da je odstrelil z dinamitom vrh glave in obe roki v navzočnosti več koscev.

Aho prinesel je na travnik dinamit in vžigalno vrvico in je djal: "Glejte kaj bom napravil" Žažgal je mirno vžigalino vrvico. Delavci so bežali na vse strani, ker je bila v istem hipu strašna razstrelba. Mrtev je bil takoj.

HIBBING.

— Peter Rakovič je bil kaznovan z globo $25. — in stroški oziroma s 25 dni zapora, ker je nosil skrito orožje. Izbral je drugo in šel je v Duluth v zapor.

— [illegible] se napelje električno luč odkar pripada vasica k Hibbing.

— A. M. Brist, trgovec na Mon[illegible] je bil kaznovan z globo, ker je [illegible] nekem mladoletnem fantu [illegible] Trgovci [illegible] ne smejo prodati tobaka [illegible] jih tudi pošljejo staršem.

Učitelj[illegible] nik, me[illegible] jem klob.

TOWER.

Fajn[illegible] v North American [illegible] trd ali ustavili delo s zahtevo [illegible] Učitelj. Njih prostore so zavzeli drugi dan drugi delavci. Fajn[illegible] vašem [illegible] ka zavednost in delavanje.

VIRGINIA.

Pri S[illegible] duhovni[illegible] zgodovini 10 letnega Hjalmar [illegible] duhovn[illegible] erega so pogrešali že dve [illegible] roke, po našli v Virginia je[illegible] zeru [illegible] ustnice Great Northern postaje [illegible] čosa z zmišljenje je, da je pade[illegible] se je [illegible] ko se je vozil na hlo[illegible] "Atru. Sumilo se je, da je fant [illegible] gnil s kako komedijo, ki j[illegible] ob času "carnivala." Fanten [illegible] živel pri John Norwi[illegible] mati je umrla pred več leti [illegible] oče je šel v Canado pred tremi leti, ter je pustil fanta in še druge otroke dobrosrčnim ljudem na Virginia.

Pri tem jezeru se večkrat zbirajo mladi fantički in kadijo cigarete ter tekajo po hlodih, kar je jako nevarna igra.

— Virginio bo stalo do $100.000 da se izogne preplovljenja ob nalivih. Potok, kjer se izteka kanalizacija (sewer, reci šar) se mora poglobiti in napraviti širji.

— Nove občinske naredbe bodo pognale iz mesta vso veselje lahkovernih in tudi veselje otrok. Po novi naredbi mesta Virginia, če pride v veljavo, plačati bode morala vsaka vedeževalka $10. — na dan ali $25. — na teden licence. Cirkuzi plačati bodo morali $100. prvi dan in drugi 25. — vsak poznejši dan, in še za "ringelšpil" plačati bo $10. — na dan. S tem se hoče menda pregnati veselje otrok iz mesta. Pač čudna svoboda.

WINTON.

— V rudniku sekcije 30 je zapustilo več delavcev delo ker se jim ni izplačal zaslužek 20. julija. Delavci so zahtevali, da se izplačani vsaki deseti dan. Izplačalo se jim ni 20. julija, ker je bil ta dan praznik, in plačilni dan se je preložil na 26. julija Vsi možje so se vrnili ne delo, ker se jim je izplačala dnina 24. julija.

Kompanija bo v bodoče izplačavala vsacih deset dni.

NOVICE MED SLOVENCI V AMERIKI.

Društveni dom je zgradilo društvo Postojnska jama, S. N. P. J. v Canonsburg, Pa.

Slovenski kandidat v 23. wardi v Cleveland, O., za mestni zastop je dr. Frank J. Kern. Rojak J. Kern je zaveden Slovenec in prepričan prijatelj delavstva. Slovenci v Cleveland, glasujte zanj vsi kot en mož, in porabite svoj vpliv pri vaših sosedih, da bodo tudi oni volili za kandidata Frank J. Kern.

Nekaj jako važnega za one ljudi, ki imajo prve papirje! Vsi tisti, ki ste dobili prve papirje od 29. junija 1906 pa do 21. julija 1913. in ki še niste prosili za drugi papir, ste zgubili pravico do prvega papirja, kajti vaši prvi papirji so postavno neveljavni, in če hočete prositi za državljanski papir, morate najprvo še enkrat malega vzeti, plačati dolar in zopet čakati dve leti. Kdor pa je dobil papir prej kakor 29. junija 1906. njegov papir je še veljaven, četudi je star čez 20 let.

Vbit je bil v Cleveland, O., Anton Saje. Zadela ga je lokomotiva Lake Shore železnice. Ponesrečeni je bil star 26 let, samski, rodom iz Mirne Peči pri Velikem Kavu, kjer ima stariše, brate in sestre.

Umrli so v Cleveland, O., starišem Razpor sin Frank, starišem Pugelj 8 letna hčerka Ana, starišem Kunčič v Collinwood sin Viljem, starišem Mrhar 5 letna hčerka.

Umrl je starišem Blaj na Summit, Ill., edini sinček.

Materinsko društvo v Kansas., je priredilo sladoledno veselico. Vdeležba je bila povoljna, le možkih je manjkalo, kar ni popolnoma prav.

Solnčarica je umorila rojaka Joe Jakliča, star 45 let, v Kansas City, Kans., kjer je imel trgovino

Krojačnico je odprl v Kansas City, Kans., na 617 North Fery Street, rojak Karol Bratkovič.

RAZNOTEROSTI.

Večja vohunstva. Slučaj Redl žalibog ni osamljen; že pred Redlom je cela vrsta aktivnih in vpokojenih avstroogrskih častnikov podleglo zapeljivosti mamona. Pred desetimi leti sta pravosodni poročevalec domobranskega poveljstva v Lvovu polkovnik avditor Hekalljo in neki štabni častnik v nekem gališkem domobranskem pešpolku izdala proti plačilu Rusije več vojoških tajnostij. Polkovnik je odnesel pete in so ga šele žez več let prijeli v južni Ameriki, poslali v domovino in obsodili v večletno težko ječo. Omenjeni častnik generalnega štaba je bil takrat zaradi tega osumljenn, ker je imel pri večjih vajah vedno svojo lastno — posteljno opravo s seboj. Tako takrat! Sedaj pa dva avtomobila nista vzbudila suma pri človeku, ki bi naj živel samo od svoje plače! — Pred osmimi leti se je o glavnem štabu, prideljenem nadporočniku Firbasu v Olomucu dokazalo, da je izdal vojne skrivnosti Italiji. Lani se je na južnim Tirolskem iz istega razloga in zavoljo veleizdaje usmrtil neki nadporočnik prvega polka deželnih strelcev, ko bi imel oditi k domobranskemu pešpolku št. 2 v Lincu. Pred petnajstimi leti je ulanski ritmojster Carina tudi že, ko je še bil v aktivni službi, in sicer prideljen tretjemu kavalerijskemu oddelku vojnega ministerstva, "deloval" za Rusijo. To "delovanje" je nadaljeval v pokoju. Tako prehajamo k vpokojenim častnikom, ki so vohunili na škodo naše vojske. Zlasti znan med njimi je nadporočnik Pavel Bartmann, ki se pokori sedaj že tretjikrat za svoje zločine. Prvič je sedel skupaj s svojim pajdašem Waniekom, s katerim je bil pred okoli šestnajstimi leti blizu mesta Zaslo v Galiciji vsled pozornosti nekega železniškega sprevodnika prijet.

NA PRODAJ

je v veliki slovenski naselbini prodajalna z grocerijo in mešanim blagom. Proda se radi odhoda. — Več se poizve pri upravništvu Narodnega Vestnika.

HIŠA NA PRODAJ

na Eveleth št. 606 Douglas Ave. 3 sobe in čumnata. Stranišče in voda v hiši. Za ceno obrnite se na:

John Jerina,
Box 78, New Duluth, Minn.

Dr. Mitchell

TISOČE LJUDI JE ŽE OZDRAVIL DR. MITCHELL.

Dr. Mitchell zaključuje eno najuspešnejših let svojega zdravilstva, ki se razteza čez dobo 20 let. On zdravi hrome, in bolnike vsakojakih drugih bolezni.

Revmatični in hromi zopet hodijo; zastareli slučaji gluhih in bolnih na očeh so ozdravili, da zopet slišijo in vidijo; ženske, ki so postale invalidne vsled ženskih bolezni, so ozdravile v kratki dobi. Dr. Mitchell je ozdravil vsakojake neprilike v želodcu, zaprtje, bolesti na obistih in jetrah. Odstranil je izrastke, ozdravil raka. Zdravniški nasvet prost. Urad: 300 Columbia Building, Duluth, Minn.

Pozor prijatelj!

Kam boš šel kupit svoje pohištvo?— Ne vem. — Jaz vem, kje dobiš najboljše pohištvo in kuhinjsko posodo. — Pojdi k

Juretu Mesberg,

ki trguje že 16 let na Evelethu in postreže svojim odjemalcem vedno pošteno.

First National Bank,
EVELETH, MINN.

Najstarejša narodna banka na Mesaba Range.

KAPITAL IN PREOSTANEK
$122.000.00

Pošiljamo denar v Avstrijo po najnižjih cenah.

Parobrodni listi za vse črte.

Placamo obresti po 3 od sto.

POZOR ROJAKI!

Sledeče tri pijače so pristne, importirane, tako tudi zelišča za grenko vino, ki je prirejeno za človeško krepost in zdravje. In te so:

Kranjski brinjevec,
Slivovec,
Tropinovec,
High Life Bitters,
A. Horwatovo Grenko vino.

Katere prodaja samo na debelo A. HORWAT, Joliet, Ill.

POZOR SLOVENSKI GOSTILNIČARJI!

Shranite ta moj naslov in pišite po cenik, ki bode v Vašo lastno korist. — Ako k naročilom priložite denar, Vam dam veliko več popusta, ker prihranim s tem zamudo časa, vožne stroške itd., kadar se podam na pot, da obiščem rojake in prodajam ter kolektiram denar, to si lahko prihranite ako naročite direktno in priložite denar, ter imate od tega sami dobiček.

Moja tvrdka je prva in edina slovenska samostojna tvrdka, ki importira žganje naravnost s Kranjskega. Prodajam tudi ceneje, ker nimam toliko stroškov z drago plačanimi agenti.

A. HORWAT, 600 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.

KDOR ČITA POLUTEDNIK "NARODNI VESTNIK" IZVE NAJNOVEJŠE NOVICE IN PODKUJE SE V VEDAH, KI SO ZA PRAKTIČNO ŽIVLJENJE POTREBNE.

Make our bank Your bank. When you need advice Consult us

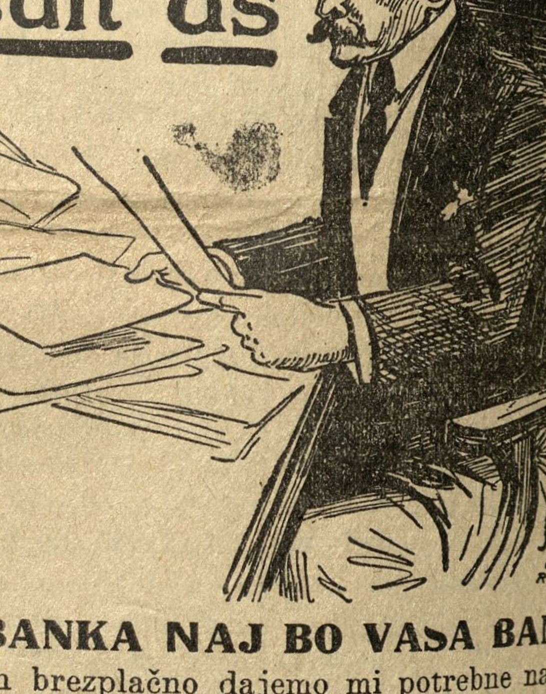

NASA BANKA NAJ BO VASA BANKA.

Z veseljem in brezplačno dajemo mi potrebne nasvete in pojasnila v raznih kupčijskih zadevah vsem onim, ki se obrnejo na nas v takih zadevah.

Posebno pozornost dajemo pri trgovskem čekovnem prometu posameznih oseb, tvrdk ali družb.

PRI HRANILNIH VLOGAH PLAČUJEMO PO 3 ODSTOTKE

Miners State Bank Chisholm, Minn.

ROJAKI! ORGANIZIRAJTE SE NA POLITIČNEM, DELAVSKEM IN GOSPODARSKEM POLJU. V ORGANIZACIJI MOČ IN NAPREDEK VSEH SLOJEV!

GARY DIVISION
OKOLICA JEKLARNE (STEEL PLANT)

meji naravnost na zapadni del posestva Steel kompanije, kjer se gradi moderna naselbina. Izboljšane ceste, stranski hodniki, telefon, električna luč. 2500 delavcev dela sedaj pri zgradbi velike jeklarne. Plača $2.50 na dan. Čez 120 hiš je že zgrajenih, in 200 se jih zgradi v kratkem. — Če hočete in napraviti denar po strani, investirajte v Gary lote.

URAD V GARY:
VOGAL GARY IN COMMONWEALTH AVENUE
GLAVNI URAD:
GARY LAND CO., 202 Palladio Bldg., Duluth, Minn.

Duluth Brewing & Malting Co.
Duluth, Minn.

Vari najboljso in rojakom dobro znano pivo v steklenicah pod imenom „REX" kakor :: tudi pivo v sodckih. ::

Frank Kostainshek
upravitelj za Mesaba Range. Virginia, Minn.

Iz stare domovine.

KRANJSKO.

Umrl je 19. t. m. g. Matija Ver… posestnik, občinski odbornik, član krajnega šolskega sveta v Dragomeru, star 28 let, splošno priljubljen in spoštovan. Pokojnik je bil brat šentpeterskega župana g. Verhovca. N. v m. p.

K samoumoru na Črni prsti se piše: Ko sta minulo nedeljo tržaška turista prispela do planinske koče na Črni prsti, sta v njej Kuneja in se nekaj z njim pogovarjala. Nato se je Kunej umaknil v spalne prostore zadaj, češ, da bo nekoliko počival. Takoj se je pa zopet vrnil ter klical: "pomagajte, pil sem strup!" Tržačana sta priskočila, a Kunej je bil v naslednjih hipih mrtev. Na postelji je ležala … steklenčica in listek s kri… naslovom samoumorilčevih … njegovih starišev.

Strela ubila šest krav. V noči na 8. t. m. je razsajal na planini Klek ljut vihar. Grmelo in treskalo je silovito. Živali si ob času nevihte piiščejo zavetišče v ta namen pstavljenih stanih. V enega pa je udarila strela ter ubila … krav posestnikom iz Podholice. Škoda je velika, ker so bile živali dobre mlekarice in izborne …nke. Prešnji dan pa je za ko… poginila posestniku Kocjanu po domače Mačku iz Gorij kobila, vredna nad 800 K. Nesreča nikoli ne miruje.

Novice iz Novega mesta. Dne … m. je na ukaz deželnega sodišča v Ljubljani izsledila žendarmerija zaradi goljufije preganjanega bivšega nadučitelja Antona …tinjaka iz Šmohorja na Koroš… ga prijela, ko je hotel na … pisma dvigniti. — Dne 6. … je prišel v novomeško žensko bolnišnico oče 17 letne hčerke …lob iz Šmarja. Prišel je vprašat po stanju njene bolezni. Ko so mu povedali, da ni upati, da okreva, … je iz bolnišnice odpeljal na kolodvor. Prišedši na kolodvor, se je tam vsled kapi zadeta zgrudila na tla in umrla. Prinesli so jo v mrtvašnico bolnišnice. — …rlinka. Koncem meseca junija … v Češčivasi pri posestniku … trije otroci na en dan na …kem odru. V začetku julija … kolodvorski delavec, ki … na kapiteljskem hribu … tri otroke, med katerimi … deklica še isti dan umrla. … škrlatinki v bližnjih vaseh … mesta leži gtovo v vsaki … več otrok. — Prestavljen … Novega mesta v Kočevje oficial Hočevar Tone, kot oficijal …ga odbora pa je imenovan …šek, bivši oficijant. Oba … mesti že nastopila.

Nesreča. Dne 8. t. m. se je po… 38 let stari posestnik Jvan … v Svakovljah pri Kranju, ko se je podrl zid. Revežu … pri tem zlomila leva roka in noga. Poleg tega je zadobil poškodbe na glavi in so smrtnevarno poškodovanega prepeljali v deželno bolnico.

…rožjem se ni igrati. Blaž …, 14 letni posestnikov sin …, je nekega popoldne … dečku prodajal svoj samokres, ki je bil s smodnikom in … nabit. Pokazal je tudi, … strelja. V to svrho je dal … med noge ter je s kamnom … na petelina. Pri tem se … samokres sproži in ga zadene … desno nogo, kar je imelo za …, da je fant čez nekaj dni … zastrupljenju krvi umrl.

…k z dinamitom ponesrečil. … Frantar iz Poženka je po… rudnjakar in ima pravico … obrt rabiti tudi dinamit. …varno razstreljivo je proti … določbam hranil v kle… omari; tu je bila tudi … V omarici je imela dru… …avljeno praznično obleko. … majnika se je Andrej Fran… oblekel, da gre v cerkev. … je pustil odprto, da bi se … napraviti tudi njegov 11 … Lojze. Dečko je to prili… porabil, da je temeljito preis… …ro, v kateri je zasledil … z dinamitnimi patroni, od … si je eno prisvojil. Še iste… … je šel v gozd igrat z … je vžigalico in je patro… Dinamit je eksplodiral …al fantu srednji prst na … od drugega členka naprej ter mu popolnoma pohabil levi kazalec. Sodišče je zaradi te malomarnosti Andreja Frantarja obsodilo na en teden strogega zapora z dvema postoma.

Umrl je na Okroglem pri Kranju Franc Križnar, posestnik in občinski odbornik. Naj v miru počiva!

Pretep pri plesni veselici. V Jurčevi gostilni na Vrhniki se je vršila plesna veselica, katere se je vdeležil tudi delavec Luka Dolenc. Na glavi je imel papirnat cilinder, katerega mu je žagar Janez Nagode v šali nekoliko potlačil. To ga je toliko vjezilo, da je od gostilničarke, potem pa še od njene hčerke zahteval kuhinjski nož, katerega pa ni dobil. Nato je šel s svojim žepnim nožem na Nagodeta ter brez prepira zadal več sunkov, enega celo v desno stran trebuha. Obdolženec, ki vse odkrito priznava, je bil obsojen na šest mesecev težke ječe.

Vlomili so v noči od torka na sredo, 2. julija t. l. neznani tatovi v trgovino Helene Ručigaj v Mengšu. Železje v oknu so prepilili in upognili. Odnesli so iz predala oko li 1500 kron denarja, s katerim je trgovka mislila drugi dan poravnati svoje račune. Ven so pa šli skozi vrata in so pustili notri še gorečo svečo. — Pravijo, da se po okolici potikajo sumljivi ljudje in da imajo za "bajarjem" proti vodiški občini kolibo iz smrečja, kamor se zatekajo.

S črešnje je padel Anton Potočnik, posestnik na Gradišču, župnija Primskovo. Pri padcu seje poškodoval tilnik in bi bil mrtev ostal pod drevesom, da mu ni prihitela žena na pomoč, ki ga je s polivanjem z vodo spravila zopet k zavesti. Ker je bil pa vsled poškodbe na vsem životu mrtvouden so ga prepeljali v kandijsko bolnišnico, kjer je 27. junija na vsled poškodbe nastali otrpnelosti srca umrl.

Toča na Dolenjskem. Dne 30. m. m. je toča naredila veliko šode v vaseh Leskovec, Zadovinek, Brege, Mrtvice, Vihre; tu so strn kar pokosili. Tudi vinogradi so precej trpeli, zlasti Volovnik, Selce, Loke. Libelj, Veniše. Prizadete so tudi nekatere vasi cerkljanske fare, kakor Skopice, Boršt.

Samoumor. Tatvine. Voglje, 29. junija se je obesil v duševni zmedenosti krojač Janez Nahtigal. Vzrok: kralj alkohol. — Zadnje mesece je bilo tu nekaj tatvin. Zlasti je nekdo napiko vzel posestnika Miha Goršeta, kateremu je bilo pokradenih več kokošij, denarje, pijače in mesa. Pred štirnajstemi dnevi mu je nedko vzel več kosov suhega mesa, katerega je potem okoli razmetal. V teku nekaj mesecev mu je bilo povzročene škode okoli 200 kron. Tat ni znan.

Najden mrlič. Iz Zalegaloga. Dne 2. julija. ko se ravno na Zalem logu obhaja veliki romarski shod iz raznih krajev, zlasti iz Novakov in Leskovce, so našli dopoldne ob cesti pri Strojevcevi žagi mrtvega koparja Janeza Frelih Bil je že trd. Vkladal je kopo, da bi jo žgal, a ga je smrt zalotila. Bil je star že 77 let. Najbrže je oslabel in ga je zadel kap.

Cigan na izletu. Pobegnil je 4. t. m. s pristave na Kodeljevem 36 let stari kranjski cigan Luka Breščak in jo udaril proti Dolenjski.

Um se je omračil 4. t. m. 50 letnemu užitkarju Ivanu Mejaku iz Gorišic pri Hrenovici in mestnemu delavskemu pazniku Franu Premku, katera so pripeljali z rešilnim vozom v blaznico na Studencu.

Avtomobil povozil delavca. V Mostah je 4. t. m. ob tri četrt na 7. uro zvečer privozil nek avtomobil za hrbtom delavca južne železnice Jakoba Pregla, starega 36 let, in ga podrl na tla. Kolo avtomobila je šlo Preglu preko noge in desne roke, katero mu je zlomilo. Pregel se sedaj nahaja v deželni bolnišnici. Avtomobila Pregel ni spoznal.

Umrli so v Ljubljani: Marija Majdič, postrežnica, 49 let. — Franc Levec, sin pekovskega pomočnika, 14 dni. — Marija Istenič, šivilja, 55 let. — Marija Knoblehar, bivša kuharica, 67 let. — Oskar Kamešek, bivši realčni suplent, 30 let. — Peter Rozman, posestnikov sin, 2 leti in pol — Marija Menart, gostija, 55 let. — Marija Grablovic, mestna uboga, 49 let.

Smrtna kosa. V Vrhpolju na Vipavskem so pokopali Šticinovo mater, Ivano Žvokelj, mater "Zarjana" Dominika Žvokelj. Pokojna je bila plemenita in vzorna mati svoje družine in posebno revežev.

ŠTAJERSKO.

Celjski nemški turnarji so imeli 50 letnico obstoja svojega društva. Slavilo se je celjsko nemštvo na vse pretege. Glavno besedo so imeli ljudje, ki nosijo slovanska imena, kakor. Skoberne, Ambrožič Jabornik, Gorjup, Hentak, Pestiček, Kučera, Martinčevič, Kudrinka, Kolenc, Kobila, Jansky, Breg, Jošt, Laznik, Markl, Tepej itd. Vsiljuje senam le vprašanje: Kako je mogoče, da h turnarjem pristopajo tudi ljudje, ki so bili poprej v sokolsikh vrstah?

Umrla je v Celju hišna posestnica in inženerjeva soproga Marija Lebič. Prepeljali so jo v Ptuj.

Mursko polje. Poljski pridelki kažejo dobro letino. Ozimina, ki je vsled ugodnega vremena dobro prezimila, obeta veliko sadu. Pšenica je že odcvetela. Polja so dobro obdelana in skoraj brez plevela. Tudi jara setev prav dobro uspeva. Košnja je končana, sena pa vsled suše ni bilo toliko, kakor lansko leto. Posestniki goveje živine so prisiljeni radi pomanjkanja krme prodajati živino po zelo nizki ceni. Cena mesu pa se klub znižanju cene pri goveji živini ni popolnoma nič znižala. Vinogradi so vsled pozebe 13. in 14. aprila več ali manj trpeli. Na vetrovnih krajih je pozeblo približno 50 odstotkov mladik. Le v severno ležečih vinogradih, kjer trte ob času pozebe niso še pognale, bo še dosti grozdja. Splošno pa je treba priznati, da mraz v aprilu ni napravil toliko škode, kolikor se je v začetku mislilo. Če bo vreme vgodno, se bo pridelalo precej vina. Jablane in hruške bodo le v nižini obrodile, orehe, marelice in češnje pa je umoril pomladanski mraz.

Umrl je v Šoštanju eden najstarejših tamošnjih meščanov Leopold Waldl. Star je bil 86 let. Mož je bil splošno priljubljen. — Pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah je umrl vrl mladenič Karel Mavrič iz Tratkove.

13letni deček usmrtil štiriletno deklico, ker mu ni dala orglic. Iz Št. Jerneja nad Muto poročajo: V petek je zaklal 13 letni Luka Thomas, gostaški sin, štiriletno Micko Pušnik. posestnikovo hčer v Št. Jerneju nad Muto. Starši fanta so bili pri Pušniku na dnini Dekletce je šlo v gozd nabirat jagod ter je imelo kot igračo male orglice. Za njo jt prišel deček ter hotel imeti od nje orglice. Ker mu jih dekletce ni dalo, jo je vrgel a tla ter ji zadal s kuhinskim nožem tri rane, na katerih je otrok na mestu umrl. Deček je še šolar šentjernejske šole in že od nekdaj jako sirov in vedno oborožen z nožem.

Hmelj v Savinski dolini letos ne kaže tako lepo kot druga leta. Pridelka bo malo, a cene bodo lepe. Ž v predprodaji se hmelj zelo lepo plačuje. Po 200 K je cena sedaj.

PRIMORSKO.

Toča. Kringa v Istri. Koncu minulega meseca smo dobili toliko zaželjeni dež. Komaj se je narava osvežila. Namočilo se je dovolj. 31. junija se pa je vsula toča — debela kakor orehi — brez dežja ter vse pobila v srednji Istri od Učke do Kringe. Posebno so prizadete župnije Pazin, Beram Žminj in Sv. Peter v Šumi.

Smrt radi udarca s kopitom. Kobila je udarila s kopitom po glavi 21 let starega Evgena Šajna v Pulju s tako silo, da je umrl v bolnišnici za zakrvavljenjem možgan.

..Otroka je vrgla v morje. V Trstu je 19 let stara dekla Neža Kauc (Kanc?) iz Češnjice na Kranjskem vrgla v veliki kanal 15 let starega sina svojega gospodarja, nekega mašinista pri Lloydu. Dečka so rešili, deklo pa zaprli. Pravijo, da je blazna.

Električna železnica v Gradežu. Železniško ministerstvo je dovolilo grofu Aleksandru Economu za dobo enega leta tehniške predpriprave za gradnjo male električne železnice iz Gradeža do ustja takozvanega Primero-kanala.

Iz V. nadstropja je padel. V nedeljo 30. m. m. popoldne je padel iz petega nadstropja hiše št. 43 v ulici Amerigo Vespucci v Trstu, kjer stanuje, 31 let stari kurjač Alojz Pikelj. Na srečo so bile na dvorišču razpete vrvi za sušenje perila, ki so zadržale in ublažile padec. Pa klub temu je mož precej poškodovan. Pikel ki ima ženo in štiri otroke, se je igral z detetom; ono se je zaletelo, a da ne bi padlo skozi nizko okno, se je pognal za njim. S tem je pač rešil dete, a sam je izgubil ravnovesje.

Vojašnica za pomorščake v Trstu. V Trstu na pomolu Sv. Terezije otvore dne 5. novembra novo vojašnico za pomorščake. Trinadstropno poslopje v neposredni bližini svetilnika je malone že dograjeno in urejeno, saj se pa tudi že dela celih deset mesecev na njem. Vojašnica je zel[illegible] hodno nameščena in odgovarjajoče [illegible] običajnim zahtevam. [illegible] jesi

Morski volčič pa 1. t. m. popoldan so vj[illegible] dobri blizu Izole nad meter do[illegible]ratinomorskega volka. Pripeljali [illegible] mal[illegible] v Trst.

S šolsko ladjo [illegible] sveta. Te dni so odplu[illegible] z ladjo "Oceania" av[illegible]rikanske paroplovne dru[illegible] [illegible]urijenti tržaške pomorske [illegible]uje in absolventi abiturje[illegible] tečaja. Krenili so v Cad[illegible] špansko, kjer se vkrcajo v šo[illegible] "Beethoven," s kater[illegible] potijo krog sveta. Vožnja [illegible] ide v Montevideo, Južno A[illegible] Avstralijo, Tihi ocean in [illegible] ima namen vsposobiti mla[illegible] ščake za praktično pom[illegible] izbo.

Poizkušen v[illegible] blagajno električne železn[illegible] Radi poizku[illegible] šenega roparsk[illegible] loma v blagajno električn[illegible] železnice na Opčinah, o katerem smo poročali, so zaprli tržaškega [illegible]nika Alberta Pečenka. Dok[illegible] njegovo krivdo sicer nim[illegible], a sum je z indiciji podprt.

Četrti dreadnought se gradi v Reki za avstroogrsko mornarico Njega ime bo "Szent Istvan."

Po stopnicah je padel Ludovik Mischou, trgovec v Raštelu, si zlomil tilnik in umrl. Nahajal se je po noči v kavarni Corso v veseli družbi. Hotel je na stranišče, pri tem pa zašel v temi na stopnice, ki vodijo v klet, in se smrtnonevarno pobil. Prenesli so ga takoj v sanatorij, kjer je umrl.

..Varani lopovi. V Trstu v ulici Stadion št. 12 kjer ima komisijska tvrdka Andrej Schleimer svoje skladišče in pisarno, so v noči na soboto poskušali neznani lopovi svojo srečo. Vlomili so v pisarno in blagajno, a ta je bila prazna, ker ima Schleimer navado, da oddá vsak večer gotovino banki. Radi nevspeha so bili neznanci tako jezni, da so pustili v pisarni svoje orodje in odšli neznanih rok.

Istrska osveta. Že dolgo ni bilo čuti o nobenem slučaju v Istri običajnega maščevanja, ki obstoja v tem, da kdo svojemu sovražniku poreže vinske trte. To je najhujša kazen za nesrečnika, ker vino je ravno v Istri glavni pridelek bornega kmetovalca. Ene preteklih noči pa je bornemu kmetovalcu Preucu blizu Poreča nekdo porezal 30 trt in mu povzročil 1000 kron škode. A tokrat zločinec ni imel sreče. Dobili so ga in mu dokazali krivdo. Za take zverine bi bilo treba prav izdatne kazni, ki bi bila drugim v svarilo.

Toča v Istri. Toča, ki je padala v pondeljek med 3. in 4. uro popoldne v Pazinu in okolici, je popolnoma uničila letino. Ne bo ne vina ne poljskih pridelkov. Skupna škoda znaša 600,000 K., kar je temu hujše, ker ni noben posestnik zavarovan za slučaj toče. Ledena toča se je bila vsula na kakih 75 krajev in selišč. Istočasno je vničevala toča tudi kmetovalcem krog Sv. Petra v Šumi njih lepe upe. Tam je povzročila za 200.000 K. škode.

Vojašnica v Gradišču. Domobransko ministerstvo je v sporazumu s finančnim ministrstvom dovolilo gradiščanski občini 300.000 kron erarskega posojila za gradnjo vojašnice.

Smrt božjastnika. V Škodovaki je vtonil v $\frac{1}{2}$ metra globokem jarku 27 let stari grajski oskrbnik Peter Simončč iz Gorice. Moža je vrgla božjast, pa si ni mogel pomagati.

KOROŠKO.

Od sodišča. Dne 20. aprila so se pri Skrublu v Podpeci stepli rudarji in hlapci, pri kateri priliki je ubil nekega Podpečnika hlapec Filip Štefan. Štefan je bil obsojen na tri mesece strogega zapora.

Ponesrečen kaplan. Pri turi na Svinjo planino je ponesrečil č. g. kaplan iz Šmihela pri Vilšpergu Ignac Millonig. Prepeljali so ga v volšperško bolnišnico.

Nov zdravnik. V Velikovcu se je nastanil doktor vsega zdravilstva, g. dr. Franc Petek, dosedaj sekudarni zdravnik v deželni bolnišnici v Celovcu, ki je kljub svoji mladosti na glasu kot izredno spreten zdravnik.

Nov župan v Črni. "Fr. Stimmen" poročajo, da je bil v Črni, ko je odložil županstvo slovenski župan, izvoljen za župana nadgozdar Wurzer, seveda hud nasprotnik Slovencev. Ali Črnjani res nimajo kakega domačega kmeta ali trgovca ali kogarkoli že, da so si izvolili za voditelja uradnika in znanega nacionalnega hujskača? Žalostno izpričevalo za nasprotno stranko!

Iz Zilske doline. Urednik "Mira" dobil je sledeče pismo: Gospod urednik, pošiljam vam pismo, ki ga je pisal učenec neke takozvane "ultrakvistične' šole na Koroškem. To pismo je pravcato ubožno izpričevalo za naše hvalisane poneumnjevalnice. Poslal bi uredništvu "Freie Stimmen" a tam se ne razumejo na novonemščino tako dobro kot na novoslovenščino. Evo ga!

Libe Schwester

Auf deim Ferschbrecherum werde dise karte Bäantwodten was ich dir Ferschbrochen Habewen du gehen wilst i wer schon kumen obsnicht Regnen wirt und das wemer wider Faronika einmal chinein Schauhen Auch einen Gruss An dich und auf die Frau Fern auf die Andern allen in Haus.

Slavnost narodne noše valaške v Rožnovi. Češka deželna zveza za tujski promet na Moravi in Šleziji bo imela prihodnjo nedeljo, t. j, 26. julija v Rožnovi posetovanje ki bodo posvečena le interesom moravskega Valaška. Posvetovanja bodo dopoldne. Popoldne pa priredijo v velikem obsegu slavnost narodne valaške noše. Slavnosti se udeleži nad 1000 fantov in deklet iz vse okolice v svoji pestri izvirni narodni noši. Tako se zbuja narodna zavest in kupi narodni ponos.

Rudarska akademija v Krakovu. "Nowa Reforma" poroča iz zanesljivega vira, da je vlada izjavila soglasje glede na zemljišča ki ga je krakovska mestna občina darovala za zgradbo bodoče rudarske akademije v Krakovu. Zemljišče meri 10.000 štirijaških metrov in se razprostira v obližju novega poslopja poljedeljske šole, ob Mickiewiczevem drevoredu. V bližnji prihodnjosti razpiše ministerstvo za javna dela natečaj poljskih arhitektov na načrte za bodočo rudarsko akademijo, katere stroški so proračunjeni na dva miljona kron. Ako bi ne bilo poslopje do začetka šolskega leta 1914—1915 dodelano, bodo predavanja po zasebnih lokalih.

Miljonska oporoka poljskega kmeta. Iz Varšave poročajo dne 9. t. m. Kmet Vitold Zalenicki je volil "Izobraževalnemu in prosvetnemu društvu Mianowski" v Varšavi svoje posestvo v občini Lurhanu v južni Rusiji, cenjeno na 4600 rubljev. Društvo ni hotelo volila zavoljo neznatne vrednosti in nadležne režije niti sprejeti, pa je dalo zemljišče zaenkrat v najem. Poleg najemnine si je izgovorilo še pristojni delež dobička. Med tem so odkrili na pasestvu jako močne petrolejne vire, in so jih takoj začeli izrabljati. In v enem samem letu je dobilo društvo 472.657 rubljev kakor delež dobička. Kakšen kapital bi bil moral Zalenski voliti, da bi dobivalo društvo tako velike obresti?

Prepričajte se o istinitosti!

Poskusite enkrat sodček mojega najboljšega rdečega vina iz Euclid grozdja. Za pristnost jamčim, ker ga lahko rabi vsak mašnik pri sv. daritvi. Vina imam veliko v zalogi. Cena $24.00 barrel. Postrežba točna in v popolno zadovoljnost.

Za obilna naročila se priporoča

Louis Lah,

trgovec z vinom

1033 62nd St., N. E., CLEVELAND, O.

SPOMINJAJTE SE OB VSAKI PRILIKI SLOVENSKEGA ZAVETIŠČA V AMERIKI.

Rabim 100 rojakov

ki hočejo postati samostojni **farmerji** v okolici **Crivitz, Marinette County, Wis.**, kjer je že mnogo rojakov, ki so z zemljo prav zadovoljni in bi Vas radi imeli za sosede. **Rodovitna zemlja, dobra, zdrava voda, krasen kraj.** Tu kupite naravnost od lastnika **T. KERSTEN-A,** ki hoče prej ko mogoče prodati vse, zato dobite zemljo pod ceno in povrnjeno vožnjo. Samo kratek čas. Ne zamudite te razprodaje. Malo naplačilo in odplačevanje na deset let. — Pišite še danes v slovenskem jeziku po nadaljna pojasnila in po brezplačno knjižico na zastopnika: **N. Piklor, 1526 W. 21. St., Chicago, Ill.**

Miners National Bank,

EVELETH, MINN.

Kapital, preostanek in delniška odgovornost

$74.000.00

Pošiljamo denar in prodajamo parobrodne liste na vse strani sveta.

Mi vas zavarujemo v zanesljivih družbah.

Posetite nas.

Pozor! Pozor! Pozor!

Z malim denarjem veliko zabave!

Najboljši in najnovejši GRAMOFON samo

$7.50

Naročite si najnovejši GRAMOFON, s katerim si lahko napravite prijetno zabavo z najlepšimi pesmi in godbo za mal denar.

Naš GRAMOFON je popolnoma nova iznajdba. Nadkriljuje vse druge radi čistega, močnega glasu, vsled tega vam ga najtopleje priporočamo. Ako si naročite naš GRAMOFON, smo prepričani, da bodete z njim jako zadovoljni.

Prodajamo tudi **igralne plošče** najboljših pesnikov in godbenikov po **65c** komad. Naše plošče so izdelane popolnoma iz nove snovi ter se pri vporabljenju nikakor ne pokvarijo. Ako padejo, se ne razbijejo, in to dejstvo jim daje prednost pred vsemi drugimi izdelki.

Jamčimo najboljšo in pošteno postrežbo s tem, da v slučaju nezadovoljnosti naročnikom denar vrnemo. Vsa naročila se morajo predplačati. Cenik pošljemo vsakomur brezplačno. Pišite ponj.

BENKO RUS & Co

11250 INDIANA AVE., CHICAGO, ILL.

Svoji k svojim!

Podpisani priporoča cenjenim rojakom in slovenskim gospodinjam iz mesta Biwabik in okolice svojo lepo urejeno in bogato založeno

grocerijsko trgovino.

V zalogi ima občeznano "Cremo" moko; dalje prodaje krmo za živino, kakor: oves, koruzo, mrvo in slamo Cene zmerne, postrežba solidna. Naročila se dostavljajo tudi na dom. ROJAKI PODPIRAJTE ROJAKA!

Za mnogobrojen poset in naklonjenost se uljudno priporočat

MATH. VIDAS,

slovenska trgovina

BIWABIK, MINN. Telefon 63.

FIRST NATIONAL BANKA

DULUTH - MINN.

Glavnica - - - - - $500.000.

Preostanek in nerazdeljen dobiček - - - - $1,550.000.

V to banko vlaga država svoje vrednosti.

Obresti hranilnih vlog se plačujejo od dneva vloge.

"Narodni Vestnik"

National Herald.

Slovenic Sami-Weekly.

Owned and published by the
Slovenian Printing & Publishing Company
a corporation.
Joseph Koshak, Treasurer
Place of Business: Duluth, Minnesota, 405 W. Michigan Street.

National Herald
Issued every Monday and Thursday; subscription yearly $2.00

The best Advertising medium among Slovenians in the Northwest.
Rates on application

„Entered as second-class matter May 11. 1911 at the post office Duluth, Minn., under the Act March 3, 1879."

„NARODNI VESTNIK"
Izdaja
Slovenska tiskovna družba, Duluth, Minn.
zhaja vsak ponedeljek in četrtek zvečer na 8. straneh

Naročnina stane:

Za Ameriko in Canado za celo leto	. .	$2.00
za pol leta	. .	$1.00
Za Evropo za celo leto	. .	$3.00

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo.
Denarne posiljatve in dopisi se naj posiljajo na naslov:
"Narodni Vestnik", 405 W. Michigan Street
Duluth, Minn.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL WORLD BUILDING NEW YORK

KATERI NARODI SO NAPREDOVALI NAJBOLJ?

Splošen svetovni napredek imel je razne vzroke, razne povode, razne podlage in temelje, na kojih je životaril, na kojih se je razvijal.

Sadno drevo ima različne veje — močneje in šibkejše, ki dajo več ali manj boljšega ali slabejšega sadu. Sadno drevo ima zdrave in čile veje, ki se hitro razvijajo; slabejše, kojih razvoj je počasen; in bolehne, kojih razvoj ni vreden nič, koje hirajo in hirajo dok ne podležejo naravnim vplivom, dok ne umrejo, se posušijo. Sadno drevo, ki je vsajeno na zdrava, rodovitna tla; drevo, ki ima prostora dovolj za razvoj in rast; drevo ki se znanstveno obdeluje in se mu dovoli in pomaga, da poganja svoje mladike, svoje veje v beli dan in v solčno luč se bo razvilo mnogo bolj kot ono drevo, katero vsadimo na slabo kultivirana tla, katero ne obdelujemo umno, kateremu ne pomagamo k razvoju in rasti, ampak ga zadržujemo v razvoju s tem, da ga zapustimo, stem da mu nedamo nikake znanstvene pomoči, nikake novodobne kulture, s tem, da ga pustimo životariti in hirati in umirati v senci in temi drugih dreves, katera so deležna vse znanstvene kulture katero je novodobno človeštvo spravilo na dan. Le prosto svobodno drvo, katero je deležno vse znanstvene kultivacije se dviga navzgor in poganja korenine in veje na vse strani, in isto je tudi z napredkom in razvojem narodov.

Napredovale in razvijale so se nekatere veje človeštva bolj, druge manj. Bolj pa tiste, ki so imele boljšo, rodovitnejšo, podlago; tiste, kojim se je dovolila boljša, znanstvenejša, modernejša, novodobnejša izobrazba; tiste, katerim se ni prepovedoval modernizem in se jih ni pritiskalo in tlačilo nazaj v staroveško temo, ampak so se jim razodeli novodobni znanstveni nazori, dal se jim je najboljši, čas in življenski praksi najpripravnejši poduk, dala in dovolila sta se jim — dan in luč. Kakor je absolutno potreben prostor v zemlji in v zraku za zdravi razvoj drevesa, tako je absolutno potrebna svoboda za zdravi razvoj in napredek vsacega naroda. In kakor so absolutno potrebni znanstveno obdelovanje, solnčna luč, toplota, in mokrota za vspešni razvoj drevesa, tako je tudi absolutno potrebno, da se da narodu v liberalni meri znanstvene izobrazbe, da se razsvetli njegov um z uki in nazori, katere imenuje svet moderne ali novodobne. Kratko bi se dalo odgovoriti to vprašanje: Narodi, ki so imeli največ svobode v vsakem oziru, so napredovali najbolj.

To je pravilno. Pokazati pa je tudi treba direktne, naravnostne povode napredka, pokazati je treba kaj je povzročilo napredek, itd. Govoriti o razvoju in napredku starih narodov, tu ne bi bilo povsem na mestu, ker to smo deloma že storili, in ker s tem ne moremo primerjati sebe samih z drugimi, kakor zahteva naslov tega članka. Dvigniti nam je treba nekaj novih narodov, nekaj teženj in mislij.

Pričetek razvoja v srednjem veku in samostojen, kakor ni vzniknil čudoviti napredek naše dobe iz popolnoma lastnih tal. Ves današnji svet je prevzel temelj ali podlago svojega napredovanja in razvoja od velikih starih, imenovanih klasičnih narodov. Dali so nam postavne in pravne zakone, ki so še danes podlaga našim; dali so nam slovstvo, polno visokih mislij; dali so nam svoje nazore o raznih stvareh. dali so nam upravo vojaštva, način vojsk, itd. Vendar se pa ta, lahko rečem, zapuščina klasičnih narodov, v poštev pridejo tu Grki (v stari dobi pravilno imenovani le Heleni) in Rimljani, ni raznesla čez vesoljni svet liki glas angelske trombe, ki bo donela, po ukih rimsko katoliške religije, ob koncu sveta ali na sodni dan po vsem prostranem svetu tako glasno, da bodo vstala trupla in se bodo zbrali v kompanije, bataljone, regimente, brigade, divizije, kore in v nebrojne armade obstoječe iz vsega človeštva odkar svet obstoji in dokler bo obstal, in v vrstah bodo stali celo isti, katere so požrle ribe v morskih globočinah, ker jim je bilo že ob rojstvu namenjeno, da se bodo potopili z ladjo, kot se jih je potpilo stotine s parnikom Titanic, itd. katere so v črnih časih in še dandanes razni inkvizicijski fanatiki sežgali na grmadah v prah in pepel, isti, katere je raztrgala na kosce in požrla krvoločna zverinjad vseh vekov in vseh delov sveta, temveč ta dedščina se je počasi razširjala in prejeli so jo tisti narodi v največji meri, ki so jim sledili na bivališčih, ki so mejili na njih ozemlji ali pa so bili ž njimi v tej ali oni zvezi. Grki, pravilneje Heleni, zapustili so vse svoje Rimljanom, zato pridejo tu v poštev le Rimljani.

Kdo je sledil Rimljanom v njihovih bivališčih? Sledil jim je današnji Italijan, ali kakor ga mi Slovenci imenujemo, ne vem iz katerega vzroka, z nepravilnim imenom — Lah. Vendar Rimljan je bil pobit, premagan, in sledil mu je, pravilno, isti, ki je zdrobil in vničil rimljansko moč, ki je razdrl državo Rimljanov, in to je bil — German in njega sin, sedanje Nemštvo, ki bi se tudi pravilnenje imenovalo Germanstvo, ker tega imena se poslužuje večino sveta, in celo slovanska Rusija.

Kdo je mejil na Rimljane? Na Rimljane so mejili: podjarmljena Galija, sedanja Francoska, Germani, Slovani le rahlo, in pa več divjih, pastirskih in roparskih narodov, kateri niso hoteli in ne umeli klasične zapuščine Rimljanov vpoštevati in izrabiti.

Kdo je bil v zvezi z Rimljani? V najtesnejši zvezi ž njimi bili so vsi ti imenovani narodi predvsem Gali — sedanji Fracozi — in Germani — sedanji Nemci. Zato moramo sklepati: Ako so ti narodi dobili prvi temelj, prvo podlago, prvi sunek ali impulz k napredku, so morali napredovati najbolj, če so le hoteli izrabiti to podlago in ta impulz, in kakor se vidi danes, so to storili. In kolikor se svobode duha tiče, napredovali so isti najbolj, kateri so se oprijemali najbolj svobodnega mišlenja, kateri so bili svobodni in neodvisni, kateri so izboljševali in izpolnjevali svoje stanje. z najbolj znanstvenimi nazori, kateri so se oprijemali od Rima prepovedanega modernizma in to so bili zopet Francozi in Nemci, ter Nemcem sorodna plemena na severu Evrope, kot Danci, Švedi, Norvežani, Angleži Hollandci in Belgici. — (Dalje prihod.)

NEMŠKI SCHULVEREIN IN SLOV. ŠTAJERSKO.

Huda je nemška pest, ki tlači južno Štajersko. Na političnem, upravnem, šolskem in gospodarskem polju nas pritiskajo ob tla. In ni dovolj to. Nemški napadalni društvi Südmarka in Schulverein nas še hujše mikastita. Grozne so številke, ki jih razmeče Schulverein na slov. Štajersko v nemškutarske namene. Za pet spodnještajerskih političnih okrajev je izdalo to napadalno društvo v preteklem l. 1912 ogromno svoto 315.242 K. nad 50.000 K. več kakor predlanskim. Od teh odpade nad tretjino, 121.964 K samo za celjski politični okraj.

Dne 23. junija je imelo spodnje štajersko okrožje nemškega Schulvereina svoj letni občni zbor v Ptuju. Značilne so številke, ki jih je povedal načelnik Majer. V prvih 28. letih je Schulverein prispeval 800.000 kron za spodnještajersko okrožje, v zadnjih 7 letih pa že nad 1,000.000 K. Iz tega je razvidna, kako napreduje ponemčevanje na Spodnjem Štajarskem. Od Roseggerjevega zaklada je ostal le še en miljon, ki pa mora ostati nedotaknjen.

V vodstvo spodnještajerskega okrožja so bili zvoljeni: Načelnik, Karol Mayer, nadučitelj v Studencih; 1. namestnik Viktor Philipek, vodja meščanske šole v Mariboru; 2. namestnik Daniel Rakusch v Celju; zapisnikar Fran Striedinger v Mariboru; zapisnikarjeva namestnika dr. Karol Faleschini, odvetnik in dr. Walter Tausar, zobozdravnik, oba v Mariboru; blagajnik Ernest Engelhardt, učitelj v Mariboru; blagajnikova namestnika Alojzij Seydler, nadučitelj v Podbrezju in Emanuel Pfeffer, nadupravitelj v pok. v Rošpohu pri Mariboru; svetniki: Oskar Scharnagl, inženir južne železnice in Anton Pichler, nadravnatelj v pokoju, oba v Mariboru; Janez Millner, postajenačelnik v pok. v Pesnici; Karol Doletschek, davčni oficijal (22) v Mariboru; Tomaž Wernitznigg, nadučitelj in Valentin Schäffer, občinski predstojnik, oba v Krčovini; Anton Ulrich, anraisar v Studencih; Janez Kreck, nadučitelj, Leopold Kircher, adjunkt j. žel. in Steinklauber, tovarnar, vsi na Pragerskem; Ernest Jöbstl, nadučitelj v Razvanju; Ignacij Löschnig, nadučitelj v Teznu; Albin Wankmüller, nadučitelj v Bregu pri Ptuju; dr. Ambrož Petrowitsch, Anton Kern, strokovni učitelj, oba v Ptuju; Oton Flöry, nadučitelj pri Sv. Lenarju v Slov. goricah; Fran Woschnagg, tovarnar v Šoštanju; Maks Tomitsch, nadučitelj v Sevnici in Ernest Thür, uradnik v Ormožu.

To so ljudje, ki vodijo šulvereinsko hujskajoče delo na Spodnjem Štajerskem. Kdo so: Učitelji, plačani tudi z našim denarjem, uradniki (glej Doleček), plačani z denarjem slovenskega kmeta, penzionisti, plačani od nas, obrtniki, ki žive od Slovencev! To so ljudje kojih imena donijo po slovensko, kojih starši še nemški znali niso! Žalostna je ta zgodovina! Krivo je tega naše šolstvo, višje in nižje, kriva pa največ nenarodna vzgoja v naših družinah.

Velikanski izdatki nasprotnikov nas morajo prisiliti k resnemu, vedno resnejšemu delu. "Slov. Straži" bodemo morali darove podvojiti in potrojiti in domoljubna srca naših somišljenikov razvneti v goreče domoljubje. In še ne bomo mogli konkurirati z nemškim društvom. Zato nam preostaja še drugo delo, delo narodne izobrazbe in povzdiga narodne zamoza vesti. Kolikor ne moremo z denarjem to moramo opraviti s kulturimi sredstvi. To nujno zahteva naša samo obramba.

KRŠKA OKOLICA OB ČASU RIMSKE VLADE IN V PRAHISTORIČNI DOBI.

Fr. Hrastovčan.

(Konec.)

Neumestno bi bilo dvomiti, da ne bi bili stanovali veljaki, državni uradniki i. dr. v obmejnem mestu, ko je bilo treba varovati državno mejo proti napadom barbarov. Pa tudi drugi mogotci, kvestorji, konzuli, legati, rimski cesarji itd. ,so [illegible] mesto prav gotovo, kadar so imeli op[illegible] bil v Iliriji, Panoniji in Daciji. Najbližnja [illegible] je bila iz Italije, oziroma Akvileje [illegible] Nono-Noviodunum in vice versa. Ob [illegible] bi se našle najsigurneje tedanje [illegible] jih [illegible] zveze in tudi neselbine n. pr. pri Vihn. [illegible] Mrtvicah raz leskovške višine, ko po[illegible] žito na dotičnih prostorih, med tem [illegible] na debelejših zemljah lepo zeleno [illegible] jevnih imenih je ostalo prav malo ali [illegible] v davno minulost. K večjemu more [illegible] menu vasi Vihre, mogoče od vigilare, [illegible] potem Veneše, Seunše, Narpelj in [illegible] erskem Videm, Libna. Med vasmi Ve[illegible] Gornja vas je bil vojaški tabor. Porta [illegible] toria in porta decumana se poznate [illegible] obro; porta principalis dextra se pozna [illegible] malo in porta principalis sinistra pr[illegible] 10 [illegible]ro.

Predno so rogovilili [illegible] ani v naših krajih, gospodarili so dru[illegible] narodi tukaj. Valvazorjeva domnevanja [illegible] brez zgodovinske podlage, kolikor meni zna[illegible] sicer pa nisem celega čital.

Ob državni cesti med Sovicam in Kostanjevico ob levem bregu gomil je mnogo gomil iz keltovske perijode. [illegible] rški vasi je ena; v farovškem gozdu pri Leskovcu ena prav velika; na griču nasproti vinskih goric v Kremenu nad vasjo Anovec (Štajersko), na posestvu brežiške graščine ena itd. Na Narplju nad Krškem je bila skoraj gotovo trdnjava v prehistoričnih časih. Na sproti Narplja na Libni na Štajerskem je bila tudi neka naselbina, ki jo je preiskal arheolog Hoernes. Obe, Narpelj in Libna ste varovali morebiti Savo, ko se je še razlivala od podnožja, trške gore do Libne in kdo ve, če se ni pretepal Jason s svojimi argonavti v boju s takratnimi divjaki na prostorih, "ko je mjane s planki, jast pa njega s klofetoj, takrat, ko je šla karška garda kostajnuško spremit."

Skoraj neverjetno je, da se ni našlo prilično rigolanja vinogradov nobenih starin. Kolikor mi je bilo mogoče zvedeti, našli so samo dve urni in lončenega petelina v neki vinski gorici. Prve so delavci razbili, petelina ima neki gospodar na strehi — državni muzeum! Pomislitni je pa treba, da ležijo vinogradi vsi v pobočju, v strminah, in so bili 60 do 80 cm, prav malo en meter globoko rigolani. Prav gotovo so se pa pečali naši predniki z vinorejstvom in so in[illegible]li trte, kakeršnih ni videti dandanes. Lansko leto sem kopal jarek in globini 2 m 10 cm so našli delavci eno letno mladiko vinske trte, [illegible] je merila v premeru 26 mm — žalibog, je razpadla na zraku v enem dnevu.

Jamarji ((Hohlenbewohner) so stanovali v votlinah pečin. Ljudstvo jih imenuje ajdovske ljuknje, ajdovske jame, podjamo. Kdaj je to bilo, je neznano. Morebiti še takrat ko je zginjevalo morje, jezero. Dolgo je že to, kdo ve koliko stotisoč lte — vsaj je na plitvih krajih dvajset metrov do morskega tla, pač je pa pri Šent Jerneju na vrhu, morebiti vsled potresov dvignjeno, a kaj je stotisoč, kaj je milijon let v obstanku svetov. In vse te dogodke si zaznamuje narava v neizginljivih prasvetnih arhivih. Tu so vsekane večne resnice in ne pravljice fantastičnih prerokov in lažnjivih zgodovinarjev. Še le komaj sto let pozna človek to ogromno knjigo, in koliko se je že naučil iz nje! Kako hitro so se začeli rušiti temeljni zidovi vsakovrstnih bajk, starih tisoč let.

Tudi na Drnovem je spravljena zgodovina Novioduna, poiskati jo je treba. Prebivalci vedo samo tradigijo o zlatem teletu ki je zakopano v nekem vodnjaku; jaz vem pa gotovo, da mora biti zakopan cel zlat vol.

Ista usoda jim je prisojena našim dekletom zunaj po deželi kakor cveticam: da zažare in zadehte za hip in da padejo potem pod koso in.... ah, nepoetična je dalje primera, a kaj pomaga... padejo pod koso in cvetice so postale seno, vsakdanja hrana za našo ljubo živinico... Kakor nikjer se kaže na njih vsa strašna železna doslednost zakona narave: da je vstvarjeno vse v določen namen in da je le postranska stvar, če je ustvarjeno sladko in lepo. Zato je cvet, da prinese korist in le kaj tako na sebi ničevega, kakor je dekliškalepota, se ukvarja z zalivanjem ničevih rdečih vrtnic. Ista ženska, kiga je bila tam zasadila, je izpulila v tretjem mesecu z lastno roko krasen grm velikih rož in je vsadila grm komilic za bodočega malička, ko ga je začutila pod srcem. Zakon namreč, to jim je kosa, to jim je smrt.

Dr. I. Šorli, Nevesta; Zvon 1908

Za želodec in trebušne nerede rabite Richterjev
SIDRO PAIN EXPELLER
kakor so navodila okoli steklenice.
25c in 50c po lekarnah ali naravnost od
F. A. Richter & Co.
74-80 Washington Street
NEW YORK, N. Y.

LOXOL PAIN-EXPELLER Reg. US Pat. Off. 49% ALCOHOL F. A. RICHTER & Co. 215 Pearl Str. NEW YORK. A REMEDY FOR RHEUMATISM, GOUT, NEURALGIA, LUMBAGO, COLDS, PAINS, BACKACHE, SPRAINS &c.

Slovenci iz Ranga mudivši se v Duluthu, prenočujte v
La Salle hotelu
12—14 LAKE AVE., DULUTH,
blizu mostu na levo ob Superior cesti.
Snažne sobe, cene zmerne in sicer od 50c do $1.50 na dan od sobe.

NE ZAMENJAJTE! NE POZABITE!
DA JE
Mestna hranilnica ljubljanska
V LJUBLJANI, PREŠERNOVA ULICA 3 (Kranjsko)
največja in najvarnejša slovenska hranilnica.
Prometa koncem leta 1911 **614,5** milijonov kron.
Stanje hranilnih vlog **42** milijonov kron.
Rezervni zaklad hranilnice **1,300.000** kron.
obrestuje po 4½ % brez odbitka.
Za vloge jamči rezervni zaklad hranilnice in mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo v vrednosti 50 milijonov kron. Poslovanje nadzoruje c. kr. deželna vlada kranjska.
Denar pošiljajte po pošti, ali kaki zanesljivi banki. Pri banki zahtevajte odločno, da se Vam pošlje denar le na "Mestno hranilnico ljubljansko" v Ljubljani in ne v kako drugo manjvarno "šparkaso". Nam pa takoj pišite, po kateri banki dobimo za Vas denar. Svoj naslov nam pišite razločno in natančno.
Izključena je vsaka špekulacija in izguba vloženega denarja.

Frank Sakser
Glavni urad: 82 Cortlandt St., NEW YORK, N. Y.
Podružnica: 6104 St. Clair Ave., CLEVELAND, O.
Pošilja **DENARJE v staro domovino** potom c. kr. poštne hranilnice na Dunaju; hitro in ceno.
Prodaja **PAROBRODNE LISTKE** za vse prekmorske parobrodne družbe po izvirnih cenah.
Tisoče Slovencev se vedno obrača na to staro tvrdko, a nihče ne more tožiti o kaki izgubi.

SLOVENSKA TISKOVNA DRUŽBA
„NARODNI VESTNIK"
405 W. Michigan St., DULUTH, MINN.
Izdaja največji slovenski dvotednik
„NARODNI VESTNIK"
Naročnina za Ameriko:
Za celo leto - - - - - - - $2.00
za pol leta - - - - - - - - 1.00
Za Evropo in Canado:
Za celo leto - - - - - - - $3.00
za pol leta - - - - - - - - 1.50

Za naše gospodinje.

246. Nadevana prsa.

…telečjim prsom meso od re… da dobiš podolgast žep, … na široki strani. Tako … pečenko nasoli. Že … mešaj precej velik kos … masla, 1 jajce, malo … sesekljanega peteršilja ali … v mleku namočeno … potrebne soli. Ta nadev … žlico v prsa, katera potem … toliko nadeva zadostuje za … Prsa peci, kakor drugo … ko so pečena, potegni … njih ter jih zreži z ostrim … na kosce, pri čemer moraš … da ti nadev ne pade iz njih.

…loženega …žemeljnega nadeva nare… lahko kak drug nadev,

… nadev. Napravi žemelni … ter mu primešaj še surove… … sesekljanega telečjega …

… nadev. Primešaj žemelj… nadevu rakovega masla, 2 … sesekljanega rakovega … dveh beljakov in malo … graha.

… nadev. Primešaj že… nadevu žlico iztreblje… in prav toliko vinskih …mperljev).

… nadev. Prevri v juhi že… in srce od kuretine, … prav drobno ter prime… …eljnemu nadevu.

… Dušena teletina.

… dušena teletina. Naso… telečjega mesa ter ga deni … mast, v kateri zaru… narezano čebulo; pokrij ga … spočetka v lastnem so… … prilivaj juhe, dokler … meso mehko in lepo ru…

… Deni v kozo kos naso… … mesto masti pa vze… … Pokrij posodo in pri… … še mleka. Napo… … meso mehko, naj se vse … mesu pa prilij par … prideni tudi malo limo… soka ter oblij narezano … tem sokom.

… Dušeno telečje stegno (Fricandeau).

… telečjega stegna notra… takozvani oreh, odstrani … nasoli in preslanini … potem ga deni v kozo … kamor nareži že prej … peteršilja, zelene in … Meso duši pokrito in pri… … malo juhe, da se ti ne … je že mehko, ga odkrij, … v pečici, potem ga na … in precedi nanj sok. … prideni mu malo limo… soka.

… Nasoli, preslanini in … kakor prej, o mesto … lahko priliješ četrt litra … stegno že skoraj meh… … vse korenine skozi … vlij sok zopet k mesu. … s kislo smetano ter … se omaka malo po…

… Dušeno stegno s kaprami.

… stegno kakor prej, na… z mastjo, nareži vanjo … čebule, prideni še lovor… košček zelene, malo pe… popra, materine dušice … ter deni vrhu tega … polij pozneje z dve… … juhe ter s prav … vina. Ko je meso … sok. Potem zaru… na masti žlico moke; … porumena, primešaj še … ter prideni to stegnu, … nekaj časa duši, potem … in ga daj z omako poli…

… stegno v poljski omaki.

… nasoljeno stegno s … prekajeno svinjino ter … s poprom. Potem de… …zane slanine, čebule, … (Neugewürz), cele… … lovorjev listič in li… … in vrhu tega … naj se duši. Ko je meh… … iz koze, odcedi tudi … masti pa napravi z … moke rumeno pre… … ga skozi penovko

k stegnu ter prideni še juhe, vina, limonovega soka in malo kisle smetane. To naj se duši še nekaj časa.

251. Telečje stegno z vinsko omako.

Pretakni stegno dobro s slanino ter ga deni za 24 ur v sledečo marinado: Zreži v steklenice belega vina par čebul, malo peteršilja in rumene repe ter prideni še celega popra, lovorjev listič in malo dišave (Neugewürz) Stegno v marinadi parkrat obrni, po preteku 24 ur ga nasoli in ga speci na surovem maslu. Pečenega obloži na eni strani z majhnimi praženimi krompirčki, potresenimi s sesekljanim peteršiljem, na drugi strani pa z ragujem (gl. št. 184. in 203)., katerega deni v prav majhne testene posodice (gl. št. 1054., III.). Iz koze, v kateri se je peklo stegno, pa poberi mast, zarumeni v njej malo moke, zalij prežganje s pečenkinim sokom, marinade in kozarcem madeire prideni še nože vo konico Liebigovega mesnega ekstrakta, kuhaj omako nekaj časa ter jodaj posebej v skodeljici na mizo.

252. Mrzlo telečje stegno.

Potolci stegno dobro z lesenim kladivom, odrgni ga z dišečimi klinčki, majaranom in limonovimi olupki, zavij ga v robec in ga kuhaj približno 2 uri. Potem postavi težak kamen nanj in ga pusti tako črez noč. Na mizo ga daj z majonezo ali kako mrzlo omako, ali pa ga obloži z različno solato.

253. Dušena prsa.

Snemi iz telečjih prs rebra, nasoli jih ter duši kakor stegno. Ko so prsa mehka, jih vzemi iz koze, stresi na mast žlico moke; ko je prežganje rumeno, prilij še nekoliko juhe, počakaj, da omaka nekaj časa vre, potem pa precedi omako na prsa.

254. Dušena preslaninjena prsa.

Preslanini prsa, sicer jih pa duši kakor prej. Preden vliješ omako na krožnik, ji lahko primešaš žlico sardelnega masla.

255. Dušena nadevana prsa.

Loči telečjim prsom meso od reber ter jih nasoli. Potem sesekljaj s sesekljačem četrt kilograma pustega mesa ,premešaj mu nekaj govejega mozga, 2 jajci, soli in pol ostrgane, v vodi namočene ter ožete žemlje; zmešaj dobro vse in natlači polovico nadeva v prsa, ki jih potem zašij. Deni jih na mast in jih duši do mehkega. Včasih prilij malo juhe. Ko so prsa mehka, jih vzemi iz koze, prilij soku juhe, napravi iz ostalega nadeva cmočece in jih zakuhaj v tej juhi. poberi jih iz nje, v juho deni malo belega prežganja, prevri prsa in cmočece še enkrat v tej omaki, potem deni prsa na podolgast krožnik, polij jih z omako, okrog pa zloži cmočece.

256. Nadevana prsa s paradižnicami.

Duši, a ne prav do mehkega, malo riža, zelenega graha ali gob, kurjih želodcev in jeter. To natlači v nasoljena prsa ter jih deni v kozo na mast, narezano čebulo, razpolovljene paradižnice in zeleno. Ko se sok do polovice zduši, vzemi prsa iz koze, pretlači sok skozi sito in duši potem prsa še v tem soku, kateremu prideni nekoliko juhe.

NEPREBAVLJIVOST ALI ZAPRTJE.

Kdor ima zaprtje, to je da ne gre povoljno na stran (po angležko costipation reci kanštipejšn) naj se mnogo pregiba, in zvija naj telo vsako jutro na vse načine, kot je zvijajo vojaki pri "Gelenksübungah." Zvečer spije naj vsaj pol kvarte precej tople vode, in sploh naj pije mnogo vode tudi čez dan, in vsak drugi dan naj spije v kozarcu vode žlico pšeničnih otrobov. Smokve so tudi priporočljive za to bolezen, posebno za otroke, ki jih radi jedo. Dve smokvi ali figi (fig po angležko) boste v mnogo slučajih pomagale.

ZAKAJ SE UKOHOVINE SPRIDIJO?

Sedaj je isti čas ko ima skrbna gospodinja mnogo opraviti z ukuhovanjem raznih sadežev, in če se gospodinjo praša, zakaj ukuhava sadje, fižol, čebulo, tometos, in sploh vsako stvar, odgovorila bo, da zato, da bo imela kaj za zimo.

Brez vse logike se lahko misli, da se ukuhava sadeže zato, ker bi se drugače ne držali; premisli pa malokedo zakaj se morajo sadeži ukohavati, da se držijo. Znanstveniki prišli so do prepričanja, da se sadeži ne držijo, ker jih spridijo razne gljivice in bacili ali bakteriji.

Namen ukuhavananja je toraj uničiti in pomoriti vse gljivice in bacile, vse rastlinsko in živalsko življenje, ki je v sadežu v stiki, če se hoče, da se bo ukuhovina držala.

Ukuhovine se spridijo vsled dveh glavnih vzrokov: prvič, zato ker je na sadežu ali v sadežu majhno nevidno živalsko ali rastlinsko življenje, ki se živi na sadežu, in ga tako spremeni, da ni več vžiten, oziroma, da postane škodljiv; drugič, zato ker so v takih stvareh kot sadje, sočivje, semena, itd., gotove tvarine, katere, četudi niso žive, so izdelek živečih stvari, in imajo moč, da povzročijo, da sadež izzori, da začne seme poganjati, in da nastane slednjič gotova izpremremba, kateri pravimo gnitje. Vsaki sadež, vsaka hrana, in sploh vsaka stvar, ki je še živa, ali ki ima moč, da zamore pod gotovimi naravnimi včinki oživeti, je podvržena spremembi in spridenju.

Da se držijo ukahani sadeži v stekleni, ilovnati, kositarski, leseni, ali katerikoli drugi posodi, ni to zato, ker ne pride žrak do sadeža, ampak zato ker se je vničilo s kuhanjem vse življenje na sadežu in v sadežu, in ker se je zabranilo s tesnim zaporom, da ni imelo nobeno rastlinsko ali živalsko življenje dostopa v posodo k sadežu.

Če je zrak popolnoma čist in neukužen, in prost vsake žive stvari, ne bo povzročil, da se hrana spridi — to je, če se zrak sterilizira, napravi neploden, mrtev. Poskušnje so pokazale, da se drži ukuhovina v glažu, četudi jo je le pol ali še manj v njem. Vendar mora biti pa zrak, ki izpolnuje prazen prostor v glažu, popolnoma razkužen in prost vsake žive stvari, in zamašek mora biti tako gost in se mora tako prilegati, da se ne more zrak menjavati, in da ne more z zrakom v steklenico ta ali oni organizem.

Zatoraj, če je v glažu med ukuhovino zračni mehurček, ga je treba razdreti s tem, da se drgne z nožem ali z žlico vanj; vedar je treba prej nož ali žlico razkužiti s tem, da jo potaknemo v krop, ker na tem orodju so mogoče gljivice ali organizem, katerega prenesemo v posodo, in kateri povzroči, da se ukuhovina spridi. V časih, ko človeštvo še ni poznalo drobnogledne priprave, pripisovalo se je spridenje ukuhovin pristopu zraka. Odkar se je pa iznašel drobnogled, povečalnik ali mikroskop, ki poveča mnogokrat najmanjšo stvar, katero s prostim očesom ni mogoče videti, našli so znanstveniki jako majhne gljivice in živalice, katere se zovejo mikroorganizem, katere stvari so vzrok spridenja sadežev, spridenja mesa, jajc, jestvin sploh, vrhu tega pa tudi spridenja rastlin, živali in človeka, kar imenujemo v vsakdanjem življenju — bolezen.

Plesnoba, na priliko, obstoji iz miljonov gljivic, katerih eno samo ni mogoče videti drugače, kot če oborožimo oči z jako močnim povečalnim steklom. Te gljivice, so žive, se živijo na naših jestvinah, se jako hitro razširjajo, in spridijo vse česar se lotijo. Cele kolonije gljivic, katere zovemo plesnoba, vidimo lahko zato ker so se razrastle, pomnoskopičnih rastlnic, kižile, in obstožile in obstojijo iz miljonov mikroskopičnih rastlinic, ki živijo.

Dalje prihodnjič.

UKUHOVINE.

Ribezlevo vino (currant wine)

Ribezlevo vino je jako dobro okrepčilo, in priporočljivo je, da ga naše skrbne slovenske gospodinje napravijo kak sodček, za slučaj, če se človek ne počuti dobro. Napravi se pa takole:

Dobro zrele ribezove jagode se oberejo od peceljev, stlačijo, in potem se stisne ali spreša iz njih sok, ter se precedi. Prideni na kvart ribezljevega soka pol pajnta vode in funt sladkorja. Premešaj vse prav dobro, in vlij v snažni sod. Luknjo za veho pokrij z redko cunjo in pusti stati štiri do pet tednov. Potem pretoči v steklenice in zamaši.

Malinov jesih (raspberry vinegar).

Na štiri kvarte rudečih malin vzemi toliko jesiha, da jih pokriješ. Pusti stati 24 ur, potem stvar zavri in precedi. Deni na vsak kvart dobljene tekočine dva funta sladkorja, kuhaj 20 minut in deni v steklenice, dokler je še vroče. Steklenice smo že omenili v prejšnjih navodilih, morajo biti vroče, in je najboljše, da stojijo v vroči vodi. Malinov jesih je takoj za rabo, če se ga pa hoče držati se mora steklenice dobro zapreti s zamaškom paratinom. Kadar se rabi se primeša malo vode. Je jako dober zo bolnike.

Malinova mezga (raspberry jam).

Vzemi na vsaki funt ne preveč zrelih malin po en funt sladkorja. Zmešaj vse skupaj dobro, in deni v lonec. Prideni na vsaki funt malin malo čajno čašo ribezljevega soka, in kuhaj počasi toliko časa, da se tekočina takoj strdi, če jo deneš nekaj kapelj na mrzli krožnik. Nalij v kozarec, deni povrh koščec čistega papirja, katerega si namočila prej v žganje (brandy), in potem poveži še enkrat z bolj močnim papirjem Spravi na suhi temni prostor.

VSAK SE BOJI GOBOVEGA ASIRCA.

Cleveland, O., 25. julija. Dehad Hsain, gobovi Asirec, je še vedno gost mesta Cleveland, in mu je na razpolago hiša s 25. sobami.

Mestna vlada je že večkrat prosila izseljeniški urad, ter železniške in parobrodne družbe, da bi spravili gobovega iz mesta, a vsak se ga boji, in tako bo Hsain najbrže imel grob v Cleveland.

BREZŽIČNI BRZOJAV ZVEŽE AMERIKO IN AZIJO.

Nome, Alaska, 25. julija. Amerika in Azija ste zvezane z brezžičnim brzojavom.

Vojaška posadka v Nome je v zvezi z rusko posadko .Anadyr, Sibirija, 500 milj oddaljena.

Governer sibirski province Kamčatka je izrazil veselje, da ste Amerika in Azija zvezane brzojavnim potom.

ZVEZNA VOJSKA PORAZI KITAJSKE VSTAŠE.

Šangaj, Kitajska, 25. julija. — Zvezna vojska, kateri so pomagali topi bojne mornarice, je premagala vstaše v krvavem boju.

Kanton, Kitajska, 25. julija. — Sedem južnih kronovin z okoli 200,000,000 prebivalcev se je združilo in odcepilo od Kitajske republike.

10,000 mož, največ gorjanci, je zapustilo Kanton na poti proti zvezni vojski. Vstaši imajo 100 topov in strojni topi se izdelujejo v tvornicah. Vstaši imajo mnogo denarja, s katerim jih baje zalaga Japonska.

Šangaj, Kitajska, 26. julija. — Južni vstaši so se umaknili po hudi bitki.

Pekin, Kitajska, 26. julija. — V dosedanjih 14 dneh vstaje so bile zvezne čete zmagonosne. Armade, ki so se vojskovale dosihmal, so majhne in štejejo le od 2000 do 4000 mož. Največja zvezna armada šteje k večjem 20,000 vojakov.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

F. Z., St. Michael, Cambri Co., Pa., Poročamo vam na vaše cenjeno vprašanje, da je umrl Anton Zaletel dne 3. maja 1913 v Tuberculosis Hospital. Route 4, Box 42, Duluth, Minn. To bo najbrže vaš brat.

Pokojni je prosil, da se naznani njegova smrt Frank Kotzianu, Ely, Minn., ki je pisal v našem listu o pokojnikovi smrti svoj čas. Druzega nismo mogli ničesar zvedeti. Mogčče ve rojak Kotzlani, če je bil pokojni pri kakem društvu, ali če je bil sploh zavarovan.

Zdravi!

ZADNJI SPISI TOLSTOJA SO NA POTI RUSKI CERKVI

St. Petersburg, Rusija. 25. julija. Car Nikolaj je potrdil odlok svete sinode, da se vniči zadnje spise velikega ruskega, in znamenitega svetovnega misleca in pisatelja grofa Leva Tolstoja.

Ugovor Tolstojevih sorodnikov je bil zastonj.

Tolstoj je živel za blagor in pro sveto ruskega naroda in vsega človeštva. Car Nikolaj, kot vsi carji in kralji, in ruska religija, kot vse religije sveta, delujejo za suženjstvo in nevednost ruskega ljudstva, in vseh ljudstev sveta. Z vseh ruskih carjev in iz vseh ruskih velikih duhovnov ni mogoče napraviti le enega Tolstoja; z vsacega kmečkega fanta se pa da napraviti car ali duhoven, in ti ljudski krvosesi vničujejo misli največjega modrijana sveta. Večna sramota carju Nikolaju II. in ruski cerkvi! Večna slava Tolstoju!

Naročite si Narodni Vestnik, ako želite dobro čtivo.

NAŠI ZASTOPNIKI.

Za Biwabik …: Jacob Delak.
Za Ely, Mi…: Math. L. Kapsh.
LUDVIK P…K, za Ely.
Za Eveleth …: Maks Volčanšek. — G. Kotz…
JOHN JER…, New Duluth Minn.
Za Chisholm…: Anton Mahne.
Za Greane…: Joseph Smuk.
Za Virgini… okolico: Frank Horvatich.
Za Auroro…: Louis Petelin.
Za Rauch…: Geo. Brozich.
Za Crosby…: Tony Prosen.
Za McKin… Minn.: Frank Hočevar.
Za Rice, …: Vouk & Oman.
Za New …th in Oliver: Frak Zajc.
JOHN D…GOVAN, za Suodan, Minn.
LOUIS V…EL, za Gilgert, Minn.
Za Calum… Laurium, Mich.: Frank Plautz.
Za So. R…, Mich.: Mike Muhvich.
Za La Salle, Ill.: Frank Krulc.
Za Chicago in Joliet, Ill.: Jos. Blisch.
Za So. Chicago, Ill.: Anthony Motz.
Za De Pue, Ill.: Joseph Omerza.
FRANK BRENCE, za Waukegan, South Chicago in Kenosho, Wis.
Za Gary, Ind.: N. M. Vuksinich.
Za Indianapolis, Ind.: Mih. Pavell, ml.
ANTON TRATNIK, za Clinton, Ind.
Za Fairchild in Willard, Wis., Frank Klančar.
Za Braddock, Pa., in okolico: John A. Germ.
Za Johnstown, Pa.: Mike Strukelj.
Za Conemaugh, Pa., in okolico: John Brezovec.
Za Arona, Pa.: Anton Klanchar.
Za Garrett, Pa.: Jos. Yamc.
Za Darragh, Pa.: Jos. Hauptman.
Za Cliff Mine, Pa.: Math. Petrich.
Za Marianna, Pa.: Henry Lamuth.
JOHN MLAKAR, za Claridge, Pa.
Za Cleveland, O., in državo Ohio: Karol Bauzon.
Za Barberton, O.: Frank Poje.
Za Bridgeport, O.: Frank Guna.
Za Leadville, Jacktown, Stringtown, Bocht… in So. Chicago, Colo.: F. W…
Za L…, Colo.: John Janežič.
Za Prim…o, Colo.: Mihael Krivec.
Za Somerset, Colo.: Kajet. Erznožnik.
Za Yale, Kans.: John Homec.
Za East Helena, Mont.: Fr. Suhadolnik
Za Ore… City, Oreg.: Josip Kestnar.
Za Rock Springs, Wyo.: F. S. Tauchar.
Za Milwaukee, Wis.: John Wodovnik.
Za Diamondville, Wyo.: John Globochnik.
Za Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.
JAK. CUKLJATI, za Pittsburg, Kans.
JOHN …LJ, za Racine, Wis.
MIH. BE…NIK, za Frontenac, Kans.
ANT. ŽAGAR, za Kansas City, Kans.
J. PERME, Stoverville, Ark.

Upravništvo "NARODNEGA VESTNIKA"

American Exchange Bank
VIRGINIA — MINN.
Najbolj pripravna banka za Slovence in Hrvate v mestu.
Pošiljamo denar na vse strani sveta in prodajamo vožne liste.
3% obresti od vlog.

KUPUJTE PRI TRGOVCIH, KI OGLAŠUJEJO V NAŠEM LISTU.

PROBATE COURT NOTICES.

Order of Hearing on Petition for Probate of Will.

State of Minnesota, County of St. Louis, SS.

IN PROBATE COURT.

IN THE MATTER OF THE ESTATE of Janko Martinovich, Decedent.

A certain instrument purporting to be the last will and testament of Janko Martinovich having been presented to this Court and the petition of other things, that said decedent, then being a resident of the county of St. Louis, State of Minnesota, died testate in the county of St. Louis, State of Minnesota on the 10th day of June 1913, and that said petitioner is the surviving spouse of said decedent and that she is named in said will as executrix thereof, and praying that said instrument be allowed and admitted to probate as the last will and testament of said decedent, and that letters testamentary be issued to Tereza Martinovich thereon.

IT IS ORDERED, That said petition be heard before this court, at the Probate Court Rooms in the Court House, in Duluth, in said County on Monday the 25th day of August 1913, at ten o'clock A. M., and all persons interested in said hearing and in said matter, are hereby cited and required at said time and place to show cause, if any there be, why said petition should not be granted.

ORDERED FURTHER, That this order be served by publication in the Narodni Vestnik according to law, and that a coppy of this order be served on the County Treasurer of St. Louis County not less than ten day prior to said day of hearing.

Dated at Duluth, Minn., July 25th 1913.

By the Court,

S. W. GILPIN, Judge of Probate.

Attest A. R. Morton, Clerk of Probate.

Seal: Probate Court, St. Louis County, Minn.

July 28, Aug. 4, 11, '13.

Order of Hearing on Petition for Administration. State of Minnesota, County of St. Louis, SS.

IN PROBATE COURT.

IN THE MATTER of the Estate of Michael Mertel, Decedent.

THE PETITION OF Magdalena Mertel having been filed in this Court, representing, among other things, that Michael Mertel, then being a resident of the County of St. Louis, State of Minnesota, died intestate, in the County of St. Louis, State of Minnesota, on the 22nd day of April 1913; leaving estate in the County of St. Louis, State of Minnesota, and that said petitioner is the widow of said decedent, and praying that Letters of Administration of the estate of said decedent be granted to Magdalena Mertel.

IT IS ORDERED, That said petition be heard before this Court, at the Probate Court Rooms in the Court House in Duluth, in said County, on Monday, the 18th day of August 1913, at ten o'clock, A. M., and all persons interested in said hearing and in said matter are hereby cited and required at said time and place to show cause, if any there be, why said petition should not be granted.

ORDERED FURTHER, That this Order be served by publication in the "Narodni Vestnik" according to law, and that a copy of this Order be served on the County Treasurer of St. Louis County not less than ten days prior to said day of hearing.

Dated at Duluth, Minn., July 15, 1913.

By the Court,

S. W. GILPIN, Judge of Probate.

Seal, Probate Court, St. Louis Co., Minn.

Attest: A. R. Morton, Clerk of Probate.

Leo. Ball, Attorney for the Petitioner.

BUY IT NOW
RIGHT-CUT CHEWING TOBACCO
GUARANTEED

Kupite škatljico "Right Cut" tobaka — pravi tobak za čikanje — novejše in boljše vrste — 5 centov.

MOŽJE, ki žvečejo "RIGHT CUT" tobak, ljubijo to vrsto bolj kot druge. Ta tobak je prijetnega okusa, lepe barve, ima gladke liste in ni predelan z nikakimi sladkimi tvarinami.

Vrsta "New Cut" vam bo dala pravi okus.

Ta tobak je bolj priljubljen, kakor pa ostale stare vrste, trpi ali zaleže dalj časa. 5 centov vredna škatljica "Right Cut" tobaka zaleže več kot drugovrsten star tobak vreden 10 centov.

Vprašajte Vašega trgovca po njem še danes.

Za pristnost in nepokvarjenost tega tobaka vam jamčimo.

WEYMAN-BRUTON CO.

A. M. MURNIK
Grant Avenue Eveleth, Minn.
Največja zaloga
MANUFAKTURNEGA BLAGA, TKANINE, ŽENSKIH IN OTROČJIH OBLEK, KLOBUKOV IN VSEH DRUGIH DOMAŽIH POTREBŠČIN.
Posebno pozornost posvečamo Slovenkam!
PRIDITE IN SI OGLEJTE NAŠO ZALOGO TER PREPRIŽAJTE O NAŠIH NIZKIH CENAH.

Rojaki na Ely, Minn.

Kadar rabite VOZOVE za kake SLAVNOSTI, ŽENITOVANJA ali POGREBE, obrnite se na

JOHN DINSMORE LIVERY

TELEFON ŠT. 55

kateri ima na razpolago dobre konje in vozove za vsak slučaj. Ima tudi konje za vsako drugo delo.

Vprašajte za cene pri nas, kadar kaj potrebujete!

JOHN DINSMORE, lastnik.

Dopisi.

Sheboygan. Wis.

Zadnji čas imeli smo nekako bolje prijetno vreme. Toplomer se je skrčil celo do 60 stopnij. Pri jazni hladni dnevi bili so nam v največje zadovoljstvo.

Nesreča, ki nikdar ne praznuje zadela je tukajšnjega rojaka Gričarja. Igrala se je njegova mladina na bregu reke, in neve se kako je njegov 4 letni sinček zabredel v vodo. Po kratkem iskanju 20 minut našli so malega utopljenca. Na lici mesta bila sta takoj dva zdravnika, ki pa nista mogla konštatirati drugega, kakor smrt. Toraj v tako kratkih minuath ugasnilo je mlado življenje, ki je bilo up in ponos starišev. Starišem izrekamo sožalje.

Končalo se je jako zanimivo obravnava med nekim Slovencem in neko Nemko. Slovenec dvoril je lepo Martin Lutrovo hči nekoliko predolgo, in nje srčne bolečine so postale take, da ga je dala Nemka za omrežno okno. Zdravniki so preiskovali in so našli — dolga ljubezen, gotova bolezen.

Spustili so rojaka iz sodne dvorane pod pogojem, da uloži $400 varščine. Varščina bila je takoj uložena, in mladenič lahko pogleda danes na kako svoje vrste, in domačega jezika dekle. Le v spominu mu bode — ostal na veke sodnikov odlok, in tudi mošnja bo vedno nekoliko preprazna. Minuli teden pričeli so se zbirati nemški pevci in pivci na svoje zborovanje v Sheboygan. Govorilo, pelo in hajlalo se je tako, da se je materi naravi zdelo preveč. Marsikaterikrat prignal je hitri veter temne oblake in je grozil, da polije celo hajlbando, ako se ne umakne naglih korakov v svoje sobe.

V soboto 19. julija priredili so sinovi Grmanov koncert v tukajšnem "opera housu". Radovednost moja ni bila tolika, da bi žrtoval dva ameriška dolarja za poslušanje njih — petja. V nedeljo bila je zabava na prostem. Zmed vseh drugih besedi in pozdravov slišalo se je najbolj: "Heil Deutschland!" To so nemški patrijoti mnogo bolj vneti za njih stvar kot smo pohlevni Slovenci.

Mesto je bilo na odredbo župana lepo ozaljšano. Zastave so vihrale znad vseh trgovin, ki so večinoma vnemških rokah. h

Slovensko mladeniško društvo "Nada priredilo je tudi vrtno veselico v nedeljo 20. julija. Nekoliko seveda so jim kazali dobri promet nemški kričači, a vendar obisk je bil res povoljen. Vesela družba zibala se je ob zvokih slovenske godbe prav pridno. Sem in tam dvignila se je kaka domača narodna pesmica zmed množice, in če ravno niso dobro ubrani glasovi, vendar so prijetno za poslušalca ki jih čuje v tujini.

A. Podjed.

Ely, Minn.

Ker me je g. V. Mikulič iz Aurore, Minn., v nekem dopisu N. V., nekako surovo napadel, z namenom blatiti moje dosedaj še vedno pošteno ime, mu odgovorim: Kar se tiče mene in mojih del in mojega imena, Ti je, dragi rojak, povsem svobodno, da pišeš kar Ti drago, če le sloni na resnici. Kar sem jaz storil v cerkvi, pri pogrebu pokojnega A. Šerjaka, ali kjerkoli drugje, je bilo, **po mojih nazorih,** pravilno pošteno, ter iz dobrega namena. Če sem storil kaj protiverskega, protinarodnega, protidelavskega pro ti protizakonitega, hajd z menoj pred narodno sodbo ali pred justico; pripravljen in zmožen sem dati odgovor. Prazne slame pa ni vredno mlatiti, in zato se ne bom v bodoče oziral na neresnične, nevtemeljene in puhle napade rojaka Mikulič.

Bratski pozdrav vsem čitateljem tega vrlega lista.

Ludovik Perušek.

Chisholm, Minn.

Slavno uredništvo:

Prosim dami natisnete teh par vrstic v našem cenjenem listu.

Delavske razmere so precej dobre, tako kdor hoče delati in varčevati mu vse eno ostane kakšen desetak.

Dne 20. julija je imelo društvo Slovenski rudar številka 110. S. N. P. Jednote svoj piknik, ki je bil precej dobro obiskan od tukajšnega občinstva. Omenjenega dne se je zbralo društvo ob 9 uri v Finski dvorani. Ob pol deseti uri je odkorakalo s slovensko godbo na svoj pikniški prostor. Slovenska godba je igrala tako mične poskočnice da se je vrtelo staro in mlado. Posebno nežni spol je prav pridno brusil pete skoro do ranega jutra. Na omenjeni veselici se je videlo tudi par polarnih zvezd, v osebah finskih deklet, ki so tudi prav pridno trgale nove čevlička. Posebno eni se je precej mudilo. Plesala je kakor za stavo. Seveda, jaz sem dajal največ pozornosti v prvi vrsti Slovenskim šmarnicam. Sem in tam sem se tudi zmotil, in ozrl sem se po Finskih rožicah. Posebno ene se kar nisem mogel nagledati. Lase je imela lepše, kot ljubljanske vse gospe; lep bel vrat, lepši kot ljubljanski grad; oči so ji tako prijazno sijale kakor dve zvezdici na sinjem nebeškem oboku; usteca rudeča kakor cvetoči mak. Z eno besedo narava ji je podarila vso svojo krasoto.

Vreme je bilo omenjenega dne precej ugodno. Solnce je pripekalo vroče. tako da je bilo treba gasiti neznosno žejo prav pogosto z hladnim ječmenovcem. Posebno mene je prav pridno nadlegovala žeja, tako da je bilo treba prav pridno segati po kozarcu hladne rumene tekočine.

Ko sem korakal zvečer proti domu, je bila tukajšna cesta malo preozka. Seveda v taki vročini ni zamere, če človek stisne par kozarcev preveč. Obljubil sem za trdno pri Mohamedovi bradi, da v bodoče bo treba malo bol paziti, ker trpi moj finančni minister, mister žep, precejšno škodo.

Omenjeno društvo je napravilo precejšen dobiček, ki se bo porabil v prid društvene blagajne.

Mrs štorklja je obljubila večem slovenskim materem, da jih bo obiskala v kratkem času; ene prej, druge pozneje. Želim vsaki slovenski materi, da bi ji podarila Mrs štorklja čvrstega in zdravega sina.

Pozdrav vsem čitateljem in či- N. V. pa mnogo uspehay,jo···shrd tateljicam tega lista, tebi dragi list N. V. pa mnogo uspeha.

Kovačev France.

GORJE TI UBOGI KMET, ..GORJE!

Zatiran in preganjan od sobratov, zapel je nepozabni Gregorčič: "Gorje ti ubogi kmet, gorje!" Posebno danes gorje tebi, ubogi kmet. Letine v tlačeni domovini so slabe, naklade na cesarski davek so dosegle vrhunec vsled vojskinih priprav, delavske moči, kar jih ne vbeži v Ameriko, morajo na Balkan. Zmagovali so ob robovih hribov Balkana naši slovenski sinovi, in danes pred kratko dobo so zopet dihali lačni in žejni balkansko vročino in balkanski prah. Miljone kron je šlo v žrelo Habsburžanov, in večino te ogromne svote je prispeval izkoriščan in preziran kmet, ki žrtvuje na oltar Habsburžanov ne le denarni davek, ampak tudi krvni davek — svoje sinove. Gnjila politika doma je mnogo kriva tem slabem stanju Slovenstva. Prepir in prepir, nič druzega kot prepir med narodnimi brati, to mora slednjič strmoglaviti narod v prepad, iz kojega ne bo rešenja. Tepemo se za življenje in smrt vsled praznega verskega vprašanja; pri tepežu pa vleče dobiček tretja nevdeležena stranka, tujec — Nemec in Italjan in Madžar.

Prepir in pasje hlapčevanje dvem ciklopskim krvosesom vničujejo našo domovino, in osiromačujejo in potujčujejo tla, kjer nam je tekla zibelj. Posestva se cepijo, družine slovenske meče habsburški orel izpod strehe, vse pada v tuje roke, in vse to zakrivi so gospodi, ki so prijeli veslo slovenskega čolniča, in tiransko zahtevajo da jim tlačeni narodič slepo sledi v propast.

In isti razpor drvi slovenske brate na Balkanu v pogin. Kako vspešno so hrabri Balkanci zapodili sovraga Turka iz slovanskega ozemlja, dokler ni vsled šuntanja Habsburžanov zgrabil brat zoper brata morilno orožje in mu ga je porinil v srce, da bo mogoče popolnoma izkrvavelo. Oh, narodi slovanski, tega vsega kriv je hinavski Habsburg, kojega načrt je vgonobiti na jugu slovanski živelj; zakaj poslušajo vaša ušesa zapeljivca in lizuna, kateri vas goni v bratomorni boj.

Slovani, kot steber "križa," so v zgodovini igrali veliko vlogo za blagor Habsburga; Oni bili so, ki so osvobodili cesarski Dunaj pred turškim polumesecem; oni, ki so žrtvovali stoletja svojo kri in meso napram divjem trinogu, da so se zamogli ostali narodi za njih hrbtom izobraževati. Naravno, da je njih šolstvo, njih civilizacija, njih gospodarstvo, njih družabni razvoj zaostal, med tem ko so drugi narodi nemoteno izrabljali sadove svetovne vede, svetovnega znanstva.

Nad 40 let vleklo se je balkansko vprašanje, in ves ta dolgi čas so Turki klali in morili kristjane, in pustošili so slovansko zemljo; velevlade, ki se skrivajo za križem, pa niso mignile mezinca, pač pa so zarožljale z orožjem na pragu malih krščanskih sil, in so jih oropale sadu, katerega so dosegli z najstrašnejšimi žrtvami. Vsega bratomornega kla[illegible] vse groze in siromaštva in tr[illegible]nja in muk in jokanja in zdiho[illegible] vdov in sirot krive so evr[illegible] kršanske velevlade, predv[illegible] ultra-katoliški Habsburg. V a[illegible]oljski plašč ogrnjena Avstrija [illegible] je prva in najizprosnejša sila, [illegible] stopila na prag pritlikave Čr[illegible]e, in ji je vkradla Skader, [illegible] da iz kršanskh rok zopet [illegible]e najmanj civiliziranim alba[illegible] roparjem in tolpam, ki ver[illegible]e v Mohameda. Albanija [illegible]e zavezni kom vkradena, na[illegible] strani so pa jele ščuvati ve[illegible] pritlikave državice eno proti [illegible] dok se ni vnel pogubni brat[illegible] boj, ki je v sramoto ne le [illegible]m Slovanom, ampak tudi [illegible]aciji vsega sveta.

In ne le velevlade, [illegible]di rimska "Banka Cattolica" [illegible] posodila Turku dva miljona [illegible]arjev, da je ložje vstrajala v [illegible]ju Kristjanov. In odkod je [illegible]ar? Nabral se je največ po b[illegible]jih potih in po cerkvah, in po[illegible]il se je pred zlati prestol za Bogom najvišjega glavarja krščanske vere, kateri vedno prodaja med svet z odpustki obdane molitvice za spreobrnenje nevercev in krivovercev. Ta denar, ta rimskokatoliški denar je bil poslan krivovercu Turku, da je ložje nadaljeval s klanjem krisjanov. To je logika ki pokaže v najsvetlejši luči hinavstvo onih, ki se silijo v ospredje vere, in jim je ista le sredstvo, da vživajo brezskrbno, razkošno življenje, med tem ko njih podložniki in verniki trpijo gorje. Za zmago vojsk je treba denarja, denarja in zopet denarja, in s tem je Rim nabil turške tope, da so nadalje stresali svinec med krščvojake. "Banka Cattolica" se je pokazala v vsej nagoti in iste lastnosti so vse klerikal[illegible] banke in hranilnice in posojiln[illegible] v kojih blagajne stresa nevedna masa krvavo zaslužen in pristradan denar ter tako redi gada na svojih izmučenih prsih.

Vojska je pekel, d[illegible]je veliki nemški državnik Bizm[illegible]ck. In v ta pekel metala je r[illegible]skokatoliška Avstrija, krščanska Nemčija, in slednjič še rimsk[illegible]katoliška Banka Cattolica balkansko slovanskega kristjanske[illegible] junaka, v ta pekel sunili so apostoljski cesarji in jeruzalemski kralji tisoče nesrečnih, obupanih vdov in raztrganih in za kruh umirajočih sirot. Narod, če nisi slep [illegible] popolnoma brez uma moraš, hočeš nočeš, uvideti kam te vodi črna politika.

Turškem Mohamedanu pomagajo za križem skrite vlade in inštitucije, da se bode zopet skopal na noge. Nesrečno vprašanje pa je, kedo bo pomagal Kristjanom Balkana, ki je opustošen, razdejan, požgan, razmesarjen in pohabljen do skrajnosti. Balkanci upali so zaščite v Rusiji, in sedaj jim je tudi ta pokazala hrbet, in se pajdaši s Turki in z drugimi, ki so njeni, in Slovanov sploh, največji neprijatelji.

Slovanski kristjan, kleči pred njima na kolenih poljublja mu bič s katerim sekajo krvave rane, moli jih in pokori se jim, in slednjič, daj jim denar, daj jim moč, da te bodo vladali, in da te bodo izdali sovragu, da te trpinči in muči in slednjič zatre.

To je politika, katero vganjajo posvetne in duhovske velevlade sveta, in skrajni čas je, da uvidi slovanski sin to hinavstvo in ne podpira načrtov orlov z denarjem puška pa da obrne proti njim, kadar ga naščuvajo na brata.

Gorje ti, Slovan, gorje, če ne boš spregledal!

GRAD IN GRAŠČINSKO VELEPOSESTVO PREBOLD PRAGWALD.

V Savinski dolini na Spodnjem Štajerskem.

Slavni kronist, g. Ignac Orožen, pozneje stolni prošt v Mariboru, preje pa vikar v Celju in župnik v Mozirju,, piše v svojih listih o gradu Prebold sledeče: Graščina, grad Prebold ali Pribold, po nemško Pragwald, leži, oziroma stoji kakih dobrih 5 minut hoda proti zapadu od vasi Št. Pavel, 32^0 44^0 dolžine, 46^0 14^0 širine, nekoliko zvišeno ob Boljskem potoku na desnem bregu Savinje, v kojo se pod vasjo St. Lovrenc izliva.

Graščina Prebold se do druge polovice 16. veka nikjer ne imenuje. Zdi se, da je ta grad bil pozidan na mestu ali vsaj v bližini starega razvaljenega gradu "Liebenstein," ki je pa že zdaj v neznatnih razvalinah, kajti leta 1392. se je fara in cerkev sv. Pavla zvala: Sct. Pauli prope Liebenstein, kakor se pozneje še sedaj imenuje in piše: "St. Pauli prope Pragwald."

Grad Prebold, kakor je še sedaj, je bil toraj gotovo, ne menda še le v 16. stoletju pizidan.

Isti kronist misli in pravi, da so bili ta grad pozidali neki gospodje Pragarji, in je ta grad svoje ime dobil in prejel po svojih ustanoviteljih, kakor svoj čas Pragerhof (Pragersko) in veddar, kakor se v drugih zapiskih še zasledi, nahajamo že leta 1631. pismeno obliko imena Wrebold, leta 1645. pa Praewald.

Cerkveno-vizitacijski zapisnik iz leta 1752. poroča sledeče: Oratorij kapelice v Prebolskem gradu je dostojno opravljena v čast B. D. Mariji in sv. Frančišku Saleziju, škofu, in ima svoj prostor nad glavnimi vrati, nad glavnim vhodom v gradu na zahodnji strani. Oratorij sicer ni posvečen, vendar se je v istem času tam maševalo vpričo graščinske gospode, kar nam svedoči, da je gospoda imela ali lastnega grajščinskega duhovnika, ali pa da so farni duhovniki iz vasi hodili v grad sv. mašo opravljati.

Stavba celega gradu je jako obširna in prostorna ter nenavadno velika iz srednjeveškega časa; na jugozapadni strani obsega zimska, na severno-zapadni strani pa poletna stanovanja za grajščinsko gospodo.

Iz poletnih velikih dvoran, pet po številu, zaporedoma od zapada proti izhodu, in z balkona imaš na severno savinjsko ravan prekrasen, diven razgled na sever, zahod in vzhod, najlepšo panoramo po Savinjski dolini in na njo obrobljajoče gorovje Pohorsko in Solčavsko, izrastke solčavskih gora.

Na vzhodnji strani grada proti vasi St. Pavlu se tik od grada razteguje nenavadno velik, par oralov obsegajoči grajščinski vrt, vseh štirih strani s precej visokim in močnim obzidjem. Obstoji iz več oddelkov. Tu je sadonosnik z jako dobrimi jablanimi; zelenjavni vrt, iz kojega se na prodajo dobi različna zelenjava po premerno nizki ceni; cvetlice se gojijo na prostem v cvetličnem vrtu in tudi v velikem cvetličnjaku ter cepičnjaku. — V vrt je tudi napeljan vodovod. — Za južnim vrtnim zidom vodi okrajna cesta, ki pelje od Vranskega mimo Prebolda po lepem senčnatem, z divjimi kostanji zasajenem drevoredu v St. Pavel mimo novega šolskega poslopja in potem dalje skozi Reko v Trbovlje. Tikoma za cesto proti južni strani se razširjajo preboldski travniki, vsi drenirani in lepo obdelani, do lepega grajščinskega parka, ležečega ob vznožju graščinske gore, katera se na zapadni strani in v vzvišenem delu zove in imenuje "Tolsti vrh," in se znižuje proti vzhodu v tako-zvano "Žvajgo" (od nemškega Schweige). Vsi drugi travniki grajščinski pa leže ob potoku Bolskinem na ravni pod gradom. Bolška jih pogosto preplavi, posebno še v mokrotnih letih. Njive grajšcinske se pa razprostirajo po zvišanem ravnem Dolenjskem polju in so sedaj ravno s hmeljem posajene; ravnotako se nahajajo tudi prav obširne njive po Kapeljskem polju. Smrekovi in bukovi gozdi se razprostirajo po grajščinski gori in posebno še v parku so lepe smreke, hojke in visoki bori, bukovje pa že od nekdaj daje lepa, trda drva Vsi ti gozdi dajejo gradu lep zunanji pogled, prebivalcem pa zdravo in hladno letovišče in poleti prijetno bivanje v gradu. V velikem krasnem parku se nahajajo veliki ribniki, katere napolnjuje s svojim pritokom močni izvirek v podnožju grajščinske gore odkoder je napeljan vodovod v grad v gospdarske namene in za pitje, a po stanovanju žal vodovod še dosedaj ni napeljan. Pač pa olepšava notranje dvorišče v gradu lep in močan vodomet. K temu grajščinskemu posestvu so spadali tudi gozdovi na pobočju hriba Kamnik, ki je takorekoč na meji šentpaveljske in griške občine. Tu je treba pripomniti, da sta se zaradi posestne pravice in meje v Kamniku v zadnjem polpreteklem času prebolski grajščak baron Hackelberg in zahomski kmet Anton Razpotnik, brat grajščinskega lovca Pavla Razpotnika, več let pravdala, in da je preboldski grajščak ravno zaradi te razprtije kamniško posestvo prodal, in se e danes dobe iz posekanih bukovih dreves lepa drva za ceno 20 K. meterseženj na mestu, dočim se mora vozniku plačeti 10 K. da jih izpelje do St. Pavla. K prvotnem grajščinskem posestvu je baron Hackelberg še prikupil v teku več let več kmetskih posestev v Dolenji vasi. Prebolsko grajščinsko posestvo meri približno nekaj nad 300 oralov zemlje.

Zgodovina dalje pripoveduje, da so za ustanovitelji tega grada "Pragarji" kot posestniki sledili gospodi, neki "Erkensteini", potem "Wagensbergi", leta 1580 Boltažar Wagen; v 17. in 18. stoletju do 13. januarja 1807 grofovska ordbina Sshrattenbach; od te rodbine se najdejo sledovi na mrtvaškem kamnu, ki je vzidan na severni strani nove farne cerkve v St. Pavlu, ki je bila 1898. dozidana in 15. oktobra istega leta po mariborskem škofu Mihaelom Plešnikom, župljanom blagega spomina. Na tem kamnu se čita dobesedno: "Hier liegt begraben der Hoch und wolgeborne Herr Herr Ehrnst Friedrich Graf von Schrattenpach; gestorben am 13. Jannuar 1662 seines Alters zehn Monate vier Tag."

Pročelje tega vzidanega mrtvaškega kamna ti kaže rodbinski grb.

Od 1. maja 1807 je Preboldu gospodoval lastnik Josef Vogl, in potem od leta 1811. Ana Vogl, ki je bila pri farni cerkvi napravila mrtvaško ustanovo, da se tam vsako leto v nje spomin opravlja mrtvaška cerkvena opravila.Ta lastnica je menda tudi pri cesti blizu grada postavila znamenje, čedno lepo kapelico, "grajščinsko kapelo", ki jo grajščina vsako leto na praznik Sv. Rešnjega Telesa ozaljša in nakiti v proslavo javnega obhoda na ta dan.

Za Voglovo rodbino je nastopil posestvo lastnik Ignaz Oblak, ki pa ni mogel biti posebno premožn mož, ter je moral pozneje v prav slabe družinske razmere zabresti. Kajti nekega jutra se je v Preboldskem gradu raznesel med družino glas, da se je grajščinski gospod Ignaz Oblak ustrelil.

(Dalje prihodnjič.)

NAROČAJTE SE NA NAJVEČJI SLOVENSKI DVOTEDNIK V ZEDINJENIH DRŽAVAH

AUSTRO-AMERICANA PAROBRODNA DRUŽBA.

Direktna črta med New Yorkom in Avstro. Ogrsko.

Nizke cene. — Dobra postrežba Električna razsvitljava. — Dobr kuhinja. — Vino brezplačno.

Kabine III. razreda na parobrodih KAISER FRANZ JOSEPH I. in MARTHA WASHINGTON.

Na ladjah se govore vsi avstrijski jeziki.

Družbini parobrodi na 2 vijaka: KAISER FRANZ JOSEF I., MARTHA WASHINGTON, LAURA, ALICE, ARGENTINA, OCEANIA.

Novi parobrodi se grade.

Za vsa nadaljna pojasnil se obrni na glavni zastop:

PHELPS BROS. & CO., General Agents, 2 Washington St., New York,

ali na njih pooblaščene zastopnike v Zedinjenih državah in Canadi.

THE

FIRST STATE BANK

PRVA DRŽAVNA BANKA ELY, MINN.

tem potom naznanja slavnemu občinstvu, da je pričela poslovati v svojem lastnem poslopju in se vljudno priporoča za vse bančne posle, kakor tudi pošiljanje denarja na vse strani sveta ter čekovni promet. Hranilne vloge obrestujemo po

3% od sto

od dneva vloge.

Naša banka je prva državna banka v mestu in je pod strogim državnim nadzorstvom; poleg tega imamo zvezo z občeznano Union Investment Co. iz Minneapolis, Minn., pri kateri so interesirani glavni bankirji iz Chicage in New Yorka, zatorej so Vaše vloge pri nas

absolutno varne.

Denar v staro domovino pošiljamo vsak dan in naše cene so vedno nizke. Zastopamo tudi najboljše zavarovalne družbe proti ognju, istotako izvršujemo vsa notarska dela.

Pridite k nam zamenjati Vaše čeke ob plačilnih dnevih.

Z nami posluje pretežna večina domačih trgovcev, kateri so tudi delničarji.

THE FIRST STATE BANK OF ELY, MINN.

M. J. MURPHY, predsednik. GEO. L. BROZICH, blagajnik.

BERITE IN RAZŠIRJAJTE "NARODNI VESTNIK"

SMODKE

NAJFINEJŠE KAKOVOSTI Z GRBOM SLOVENSKE DELAVSKE PO[illegible]PORNE ZVEZE, IZDELANE IZ NAJFINEJŠEGA TOBAKA, DVOJE V[illegible] PO 5 CENTOV IN 10 CENTOV.

Za obilna naročila se priporočam vsem slavnim društvom Slov. [illegible]lavske Podporne Zve_e. Blago razpošiljam na vse kraje poštnine [illegible]sto. — Cene zmerne. — SVOJI K SVOJIM!

MARIJA MENCINGER,

1454 E. 26 Street, Cleveland, Ohio.

SLOVENSKO ZAVETIŠČE V AMERIKI

INKORPORIRANA V DRŽAVI ILLINOIS.

NAJBOLJ POTREBEN ZAVOD ZA SLOVENSKI NAROD V AMERIKI.

URADNIKI:

Predsednik: **Frank Sakser**, 82 Cortlandt, St., New York.
Podpredsed.: **Paul Schneller**, 208 5th St., Calumet Mich.
Tajnik: **Fr. Krže**, 2616 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: **Geo. L. Brozich**, Box 424, Ely, Minn.

NADZORNIKI:

Joseph Benka, predsednik, 11250 Indiana Ave., Chicago. **Frank Mladich, John Žvanut, A. H. Skubic, Frank Podboj**, vsi v Chicago, Ill.

DIREKTORIJ

obstoji iz vseh zgoraj navedenih uradnikov in nadzornikov ter še sledečih rojakov:

John A. Germ, Braddock, Pa.
Ivan Pajk, Conemaugh, Pa.
John Gantar, Frontenac, Kansas.
Matija Pogorelc, Chicago, Ill.
Louis J. Pirc, Cleveland, Ohio.
John Verderbar, Chicago, Ill.
E. J. Mencinger, Pueblo, Colorado.

Vsaka slovenska organizacija, ki šteje po dva ali več društev, je opravičena do enega člana v direktoriju.

Vsak slovenski list v Ameriki je opravičen do enega mesta v direktoriju.

Vsa ostala samostojna društva so opravičena do enega zastopnika v direktoriju.

Rojaki! Agitirajte za **Slovensko Zavetišče v Ameriki**, ki naj bode spomenik skupnega narodnega dela. **V potrebi smo si vsi enaki**, podpirajmo eden drugega in skrbimo za one, ki si sami pomagati ne morejo.

Vsi dopisi in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na tajnika: **Fr. Krže, 2616 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.** ki denarne pošiljatve oddaja blagajniku tedensko.

Črna žena.

Zgodovinski roman. — Priredil Javoran.

(Dalje.)

...božjo voljo, France, kaj vendar nameravaš?" ga boječe ...žena.

...ženo hočem zasledovati in strah prijeti za vrat ter ga

...sveti križ božji! ne France, tega ne! Ne pustim te odtod... Go ...zadela nesreča! — Duhov ne smemo preganjati."

...vest imam; in če je to duh, mi tudi ne more nič škoditi .. ...kor ni duh, prisegel bi lahko, Zalka."

...napravil mož en korak pred vrata, kar se mu vrže žena na ...prime za vrat in začne tarnati:

...moj ljubi France, ostani! — Ne pustim te odtod, ne ...pustiti, za ves svet te ne pustim odtod — sicer bi strahu

...beži, bodi pametna, Zalka — bela žena ni nič drugega ka- ...prazno strašilo, neka zvita glava, ki hoče ljudi strašiti; zato ...na vsak način preprečiti to zlobno nakano. Jaz ji že po- ...strah."

...France! To bi bila prevelika drznost."

...drznost! — Slabotne ženske se pa vendar ne bom bal, — ...premagal že stokrat hujše nevarnosti. Tako strahopeten in ...sem, da bi si ne upal v boj z belo ženo."

...tem razgovorom se je vzbudila v mladem možu vsa njegova ...ška narava in ga takorekoč vlekla z neodoljivo silo ven, ...zasledovat strah. — A ni se mogel znebiti žene, ki mu je z ...roke okrog vratu in ga trdo držala. — Med tem je pa be- ...odšla njegovim bistrim očem. Zoper svojo voljo je šel Fran- ...sobo, kamor ga je vlekla Zalka. Tu se je ozrl na njen bledi ...je videl v vsem njegovem izrazu zelo velik strah, se mu je ...zato se je potolažil in pomiril tudi sam svojo junaško na-

...trenutkov sta zrla nemo predse, misleč na to, kar se je bilo ...godilo. Ko pa sta se polagoma pomirila, sta oba pokleknila ...molitvi. In nista še odmolila dveh očenašev, kar zunaj na ...potrka. France skoči pokonci in nagloma odpre okno. — ...— Pred njim stoji bela žena z ogljenočrnim obrazom in ...Zalka vikne zopet s prestresujočem glasom. Vsled tega ...otrok in začne glasno jokati. Franceta pa ne more obdržati ...več v hiši. Zopet zagrabi sekiro in bliskoma zdirja skozi

...France!" zakriči žena in hoče za njim.

...ostani tu in pazi na otroka — zapri hišna vrata! — Takoj ...Enkrat za vselej moram preskrbeti, da nastane mir," ...mož; a pri zadnjih besedah je bil že zunaj in zaprl vrata

...je bila od strahu tako omamljena, da se nekaj časa ni mo- ...mesta. Ko se je zavedla, se je splazila k oknu v smrtnem ...skrbi za svojega moža in skozi okno zrla na prosto. Hitro je ...tako se je bela postava z res neko duhovom lastno hitrostjo ...proti gozdu — za njo pa je besneče dirjal France. Obe posta ...hitro izginili v gozdu.

...je kmalu nehal jokati, spanec ga je zopet poljubil na ustne ...v sladkem snu. Zato je Zalka lahko čula vsako besedo,

vsak zlog, da vsako šumenje, ki je prihajalo od zunaj. Nekaj časa je bilo vse mirno. — Nato je čula nek klic — bil je glas njenega moža. Zopet mirno. Kar začuje zopet klic in temu je sledil glas udarca, kakor bi kdo zamahnil s sekiro po močnem deblu. Rahel, pa zamolkel odmev je sledil temu glasu in zopet je nastala za nekaj trenotkov nemotena tišina. — Zdaj pa se je zaslišal močan, jasen, vzdihujoč krik ženskega glasu — in sledilo mu je le še nekaj zmedenih in nerazumljivih zlogov.

Zopet se je zdelo Zalki, da je spoznala v teh klicih glas svojega moža. —Nastal je dolg odmor in mlada žena se je morala nasloniti na okno, ker sicer bi bila vsa prestrašena gotovo padla na tla. In zopet je začula še en bolesten krik, ki je pa prihajal iz večje daljave, že bolj iz sredine gozda. Lahna sapica ji je prinesla še nekaj nerazumljivih zvonkov na uho. — Naenkrat prodre nočno temino močan, bolesten krik, ki je šel skozi mozeg in kosti: bil je Francetov orjaški glas in glasil se je, kakor bi bil na vse grlo zaklical: Zalka!"

"France, ljubi France!" — samo še te besede je mogla izpregovoriti uboga, preplašena žena v svojem groznem strahu skozi okno, nato je padla v omedlevico na tla.

Pol ure je ležala Zalka kakor mrtva na tleh. Ko se je zbudila, je trajalo precej dolgo, preden se je mogla zavedeti svojega žalostnega položaja in preden se je docela domislili vseh strašnih reči, ki so se ravnokar vršile. — Mrzlično hitro je skočila pokonci in iz srca se ji je izvil bolesten klic in viknila je skozi okno v temno, grozno noč:

"France! France!"

In v odgovor ji je bil le odmev njenih besedi; sicer je stalo vse tiho. Strašna noč se je ni usmilila. — Toda ne, čuj, po stezi, ki vodi s travnika sem, prihajajo koraki! Nestrpno je čakala in gledala žena; in res, ni se motila, neki mož se bliža hiši. Zalka je zavrisnila veselja v srcu in zaklicala zaupno vdano:

"France! kaj ne, saj si ti? O, koliko sem pretrpela v strahu zate!"

"Kdo pa vpije sedaj sredi noči?" je vprašal neki glas, v katerem je Zalka takoj spoznala Pušavčevega drugega hlapca Martina.

"O, Martin", je jadikovala Zalka, "ali nisi nič videl mojega Franceta?"

"A tako, sedaj sem šele spoznal da govori Bregarica", je odgovoril hlapec." ... Franceta? Ali mar ni doma? To se mi čudno zdi!"

"Seveda je bil tukaj," mu pripoveduje mrzlično hitro in vsa preplašena Zalka; pa prišla je bela žena, kar nenadoma, dvakrat zaporedoma, — France ni verjel, da je duh; prvič sem ga še udržala, da ni šel za njo, drugič mu pa nisem mogla več ubraniti in odšel je iz hiše iz sekiro v roki, šel je za belo ženo ... Mir moramo imeti že enkrat pred belo ženo, je rekel, in da bode že dokazal, da bela žena ni duh ... Iz gozda sem čula njegov krik in na to vrisk ženskega glasu, nakar mi je zadonel na uho še en njegov bolesten vzdih — in pri tem mi je prišlo slabo in sem padla na tla. O, Martin, gotovo ga je zadela grozna nesreča!"

"Toda, Zalka! ali je pa to tudi resnično, kar mi pripoveduješ?" jo je vpraševal napol neverno Martin. Nemara se ti je vse to sanjalo?"

"Ah, da bi bila tvoja želja resnična! — Toda, saj nisem nič spala, in Franceta ni tukaj — sicer bi ga ti gotovo videl."

Otrok se je zopet prebudil in začel glasno jokati.

"Tudi otrok je opazil, da je očeta zadela nesreča; o, ti ubogi črviček! Celo noč samo joka," je tarnala žena. "O, Martin, lepo te prosim, za božjo voljo te prosim, pazi mi nekoliko na otroka, da grem v gozd in poiščem Franceta."

"Zalka, ti ne smeš iti," ji je branil hlapec, "ti celo ne! — Sam pohitim k nam in k Anželju in h Gromu in pokličem može in potem bomo že izprevidili, kaj nam je storiti!"

"Stori mi to, Martin, hitro stori!" ga je prosila žena vsa objokana, "tako zelo se bojim, tako me je strah!"

Čez dober četrt ure so bili že zbrani trije kmetje in pet hlapcev

(Dalje prihodnjič.)

Prestolonaslednik Rudolf.

...pustolovščine, ljubavne spletkarije in njegova tajnostna smrt.

(Dalje.)

...se razburjen nagne k njenemu licu in ustnice se zdru- ...trajen vroč poljub.

...te", šepeta Štefanija.

...te tudi jaz, na veke. V mojem srcu ni mesta za drugo. ...bodem čuval v njem."

...moj!" šepetala je štefanija in se pritiskala k

...se jima je, da je prišla grofica Caviette nazaj. Lord ...in reče:

...bodem prosil za premestitev."

...je prebledela.

...niti dva tedna in Cranville je bil po svoji vladi od- ...Bruselja.

DESETO POGLAVJE.

Pred kazenskem sodnikom.

...sobi pri dunajskem kazenskem sodišču zasedel je sod- ...star izkušen sodnik gospod Richter. Z belem robcem bri- ...in svojemu pisarju ukazal, da prečita ime dotičnega zlo ...pride na zaslišovanje

...Sshuetzer, gozdar iz Majerlinga," čital je pisar.

...odide in čez nekaj časa pripelje Schuetzerja.

...videli zadnjikrat v Majerlingu, kako je po razgovoru ...planil v svoje stanovanje. Znano nam je tudi, da je bil ...Terezijo Hubert, hčerko starega gozdarja.

...vam je ime? Vpraša ga sodnik."

...Sshuetzer."

...ste stari."

...trideset."

...poklic."

...v Majerlingu."

...Schuetzer, vi ste obtoženi umora; pisar vam bode pre- ...kateri je sestavljen na licu mesta, kjer je bil storjen ...pisar prečitajte zapisnik."

...Zapisnik, sestavljen v Majerlingu dne 20. majnika ...podpisani, kot odposlanci za preizkanje mesta, kjer se je ...kakor za preiskavo ondotne okolice, našli smo sledeče: ...ustreljen nadgozdar Waldman. Strel je bil oddan od ...Pri isti se je našla puška gozdarja Schuetzerja. August ...je najden skrit v svoji sobi svojega stanovanja blizu le- ...ling. Vse okolnosti kažejo, da je on zakrivil zločin."

...je zapisnik. Imena podpisanih vam ne bomo prečitali, ...rekli, da so vam te osebe bile neprijateljske. Izjavite se ...kaj proti temu zapisniku in kaj porečete v svojo

...morem le toliko trditi, da jaz nisem kriv tega zločina, da ...in po krivem obtožen."

...toraj kake protidokaze, n. pr. vaša soproga..."

...sodnik, prosim vas, ne spominjajte me moje soproge, ...več soproge," odgovori Schuetzer žalostno.

...mislim, da bi vaša soproga zamogla celej zadevi dati drugo lice, ako bi izpovedala, da ste se vi za časa, ko se je izvršil zločin, nahajali povse v drugem kraju. Do sedaj so pa vsi dokazi proti vam."

"Jaz nimam več soproge. Ona postala mi je nezvesta, ona je morda celo kriva, da sem sedaj obtožen tega zločina, da se nahajam v ječi, in to samo zato, da more svojemu poželjenju zadostiti."

"Schuetzer, vi se v tem motite. Toda pustimo to. Ali ste se imenovanega dne s kom razgovarjali, in kje je bila tedaj vaša puška."

"Onega dne, ko se je dogodil zločin, bil sem v razgovoru z Gašparjem Tirolcem. Prišel sem utrujen in potan iz gozda, da se nekoliko okrepčam, ter se potem zopet podam na svoje mesto, kamor me je klicala moja službena dolžnost. Pred hišo sem sedel na klop. Tedaj se mi približa Gašper, ter mi je pričel pripovedovati, da se je nahajal pri moji soprogi nek visok gospod, ki je poljubljal mojo soprogo ter da sta se dalje časa zadrževala v sobi in jej je končno podaril zlat. Jaz sem se nato podal v sobo in opazil, kako moja žena skriva nekaj v svoja nedra. S silo sem ji odprl roko, v kateri je imela zlat in se prepričal, da je Gašpar govoril resnico. Razsrjen nad tem, udaril sem jo s tako močjo, da je padla na tla, nakar sem se sam podal v spalnico, kjer sem legel na posteljo razsrjen in popolnoma uničen, prevaran. Padel sem v nezavest, in v tem stanju so me našli orožniki. To je vse česar se jaz spominjam."

"Kje ste pustili vašo puško?"

"Ne spominjam se popolnoma, mislim pa, da pred hišo naslonjeno ob klop."

"Zamorete li to trditi z gotovostjo?"

"Z gotovostjo tega ne morem trditi, ker sem se preveč razburil ob razgovoru z Gašparjem, da, bil sem skoro ob zavest."

"Kdo je bil oni gospod, ki je poljubil vašo soprogo," kakor vam je pripovedoval Gašpar.

"Gospod sodnik, bil je knez, vojvoda, princ..."

"Dovolj..." prekine ga sodnik. "Mogoče, da je to resnica ,toda ne mislite, da bi hotel oni gospod uničiti vašo družinsko srečo."

"Gospod sodnik, knez ali čevljar, tu ni nikake razlike. Tudi sam vladar nima pravice, vmešavati se v tuji zakon in razdreti obiteljsko srečo svojega podanika. Moja družinska sreča je meni ravno tako ljuba, kakor njemu njegova, ako ne še ljubša, kajti on morda išče svojo srečo v razkošju in veselju, za kar ima sredstva in moč, jaz pa, ubogi sluga, imam svojo srečo, svoje vse poleg žene, zveste žene, in kdor hoče, da mi to srečo in zadovoljnost kali, ne zasluži drugega, nego smrt.'

"Ne govorite tako nepremišljeno, ker tako govoričenje bi moglo biti za vas usodepolno."

"Jaz sem itak že uničen," odgovori Schuetzer.

"Jaz vam popolnoma verujem, da ste nedolžen, radi tega-ker ste pa izrazili v svojem zagovoru razžaljive besede, uničiti hočem sedanji zapisnik, sestaviti hočem novega in pozvati vašo soprogo no dogovor. Gospod zapisnikar, uničite stari zapisnik in napravite novega. A vi, sodni sluga, pripeljite gospo Terezijo Schuetzer."

Schuetzer prebledi.

Takoj na to vstopi v sodno dvorano Terezija. Kakor hitro jo opazi Schuetzer, hotel je planiti v njo, toda njogov trud je bil zaman, kajti v tem so ga ovirale verige na nogah in rokah.

"Jezus in Marija! August, v kakem stanju se nahajaš! Ljubljeni moj August, ti tega nikakor nisi zaslužil," milovala ga je Terezija.

"Nehaj, ti strupena kača! Ti nezvesta kača v ženski podobi!" kričal je Schuetzer.

"Ljubljeni moj mož, mili soprog, poslušaj me, vse ti hočem raztolmačiti. Jaz sem nedolžna, jaz sem ti zvesta, jaz sem ti zvesta in udana od prvega dne našega spoznanja do današnjega dne. Prisegam ti pri Bogu, pri Brezmadežni, da sem popolnoma nedolžna, prokletstvo naj pride nad mene iz neba, ako sem ti v čem nezvesta postala," Terezija pade na kolena in dvigne tri prste v znak prisege.

(Dalje prihodnjič.)

ČE SI ŽALOSTEN ALI OTOŽEN

poseti naš

Ely Opera House

kjer bodeš videl krasne, najnovejše premikajoče slike, obsegajoče črtice iz celega sveta. Slike so jako poučljive in tudi zabavne. — Menjavamo jih vsak dan. — Za obilen poset se priporoča

VODSTVO.

Village Livery konjušnica

CHISHOLM, MINN.

Phone 60.

Math. Boriin, lastnik

VOZOVI IN KOČIJE ZA VSE SLUČAJE.

PRIPOROČAMO SE ZA POGREBE!

ZEMLJIŠČE NA PRODAJ.

2½ of... je ¼ in S. E. ¼, sekcija 25, ... 59, Range 17.

Osem ... južno od Eveletha, na reki S...ais, je na prodaj 240 akrov ...jišča s pravico do ⅜ ... po $16.00 aker.

Nat... je se poizve pri

...KOB STUBLER,

407 C...ut St., Virginia, Minn.

J... Bartol

...SHOLM, MINN.

Gr...ijska prodajalna

NAJS...EJŠI SLOVENSKI TR...C V MINNESOTI.

PRIP...NIM VAM DENAR NA ...EH POTREBŠČINAH. ...EPRIČAJTE SE!

Frank Veranth

ELY, Minn. = Phone 96.

PRIPOROČA SE ROJAKOM ZA NAROČILA TRDEGA IN MEHKEGA PREMOGA.

Narocite pravocasno, da boste imeli kadar rabite.

SLOVENSKA GOSTILNA

Frank Medved

...HOLM, MINN.

Phone 101.

PRIP...OČA SE CENJENIM RO...AKOM V OBILEN POSET.

NAJB...A POSTREŽBA Z V...KOVRSTNIMI PIJAČAMI.

PRISTOPAJTE K PODPORNIM DRUŠTVAM IN JEDNOTAM!

Elco Theatre

ELY, MINN.

VAM VEDNO NUDI NAJBOLJŠE PREMIKAJOČE SLIKE, PETJE IN DRAMATIČNE PREDSTAVE. ZATO STE VLJUDNO VABLJENI, DA NAS OBIŠČETE.

Naše predstave so dobro izbrane za mlade in stare.

VSTOPNINA VEDNO SAMO 10c.

Predstave se začno vsak večer ob 8. in 9. uri. — Za sobote in nedelje imamo posebne programe, katerih ne smete zamuditi, da neboste obžalovali.

J. A. GRAVES, lastnik

Prodajam

Concord vino sodček po $20.00

Catabje " " " 30.00

Tropinovo žganje, galona 2.50

Naročilu je priložiti gotovi denar ali poštno nakaznico. Umestno je naročati blago sedaj, predno ne nastopi huda zima.

Z velespoštovanjem

A. W. EMERICH,

vinska trgovina in distilacija žganja, vogal Holmes & St. Clair Ave., CLEVELAND, OHIO.

KOVALL & SON, ELY, MINN.

GROCERIJSKA IN MANUFAKTURNA TRGOVINA

Tem potom naznanjamo cenj. občinstvu, da imamo v zalogi dosti novih oblek za dečke; dalje vsakovrstnih trpežnih obuval in lepega blaga za ženske obleke. Cenj. odjemalcem se vljudno priporočamo za obilen poset pri nakupovanju.

V POSLOPJU SARTORI BROS. ELY, MINN.

KDOR HOČE DOBRO. PODUČNO ČTIVO. NAROČI NAJ SE NA 'NARODNI VESTNIK". NAJVEČJI SLOVENSKI POLUTEDNIK V ZJEDINJENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

FIRST NATIONAL BANK

Chisholm - - Minn.

Kapital $25.000. Preostanek $29.318.

Osebna odgovornost $5,000.000.

Obrestuje denar po 3%

Prodaja parobrodne liste in posilja denar na vse strani.

Posebno pozornost dajemo Slovencem.

Pridite in se prepricajte!

CENTRALNA LEGA.

ČISTO NA NOVO OPREMLJENO.

SOBE S PARNO KURJAVO, TOPLO IN MRZLO VODO. UREJENE PO NAJBOLJ MODERNEM NACINU.

Park Hotel

ILIJA RATKOVICH, lastnik

ŠTEV. 531, VOGAL ZAPADNE ŠESTE AVENUE IN SUPERIOR STREET

TELEFON: MELROSE 1673. DULUTH, MINN.

SE PRIPOROČA SLOVENCEM ZA OBILEN POSET. CENE ZMERNE, POSTREŽBA TOČNA.

Fitger Brewing Co.

Duluth - Minn.

Večina slovenskih gostilničarjev toči Fitger pivo, v sodčkih in steklenicah varjeno iz pristnih snovij.

Josip Gerzin

zastopnik za ELY, Minnesota.

M. F. SKALA, agent za

"Pabst" Milwaukee in "Peoples" Duluth pivo.

Fina zaloga domačih in importiranih pijač vsake vrste, smodke in vse kar spada v gostilniško ovrt.

Se uljudno priporoča vsem cenjenim rojakom v

ELY, MINN.

Telephone No 52.

"NESREČNA LJUBEZEN."

S. R.

Velike svetle zvezde so hodile svoja pota. Rumene, rdečkaste, modre in zelene in vijoličaste iskre so utripale v visokih ozračjih in si jale tiho na daljno življenje hrepeneče zemlje. Valovila so se razburkana morja, koprnele so skalnate gore in dehtele so temne rože do zvezd.

Šla sta počasi po gozdu. Ona je bila visoka in se je bila zazrla v zvezde, vsa ljubezni polna in koprneča. V prsih se ji je prelivalo veliko udano veselje in iskala je besede, ki bi bile vredne njenih čustev. Pa ni jih bilo in zato je molčala, vsa prepojena velike ljubezni.

Njemu pa so begale čustva od nje do neke misli, do neke točke, kjer so se ustavila in so premišljala. Mešalo se je in begalo je, nedoločno v veliki slutnji. In zopet so opustile misli za trenutek tisto točko in so bežale k njej.

Pogledal ji je v prozorni obraz, ki je bil nalahno privzdignjen proti nebu in je odseval veliko svetotajstvo tihe ljubezni.In v nasilnem navalu koprnenja, razlivajočega se po vsem vročem telesu, polnega pekočih žarkov in skritega zatajevanja, jo je privil k sebi in je pritžel svoja, ustna na njene.

Voljno se mu je udala in njene oči so še vedno kakor zamaknjene zrle v zvezde.

"Poslušaj me, Lina!"

"Poslušam te," je odgovorila in ni se ozrla vanj.

"Vidiš, tako sem zmeden, da ves trepetam. Vso noč in ves dan sem mislil in mislil. In potem sem pisal. In ko sem prebral, sem raztrgal. In iz nova sem mislil in iznova sem pisal. Ni miru v meni, ni jasnosti, ni vere. Vidiš, ljubezen se mi zdi tako velika, tako lepa, vsa polna najvišjih čustev, polna vesele udanosti, hrepeneča po popolni sreči in po globokem trplenju. In je silnejše od vseh najbolj hrepenečih čustev, kakor je solnčni žarek svetlejši od vsakega plamena. Mnogo sem premišljeval o tem, tako, da mi je šumelo v glavi, da se mi je podila razburkana kri po telesu kakor deroči gorski potoki, in me je žgalo in palilo okrog srca. In sedaj sem ves zmeden in misli mi begajo od tebe k tisti zgodbi in od tiste zgodbe zopet k tebi."

Prenehal je in je umolknil. Šla je poleg njega vsa molčeča in kakor izklesana in zdelo se mu je da je otrpnila in umrla v njej vsaka iskrica življenja.

Ona pa je živela vsa v zvezdah in je mislila njegove misli, brez vsake nejasnosti, mirno, prožita lastnega spoznanja.

"Ti mene poslušaš, Lina!"

Komaj da je vstrepetala in se je ozrla vanj. Videl je dvoje oči, polne globokega razumevanja in žal mu je bilo za rahlo očitanje, ki je zvenelo iz njegovega klica.

"Jaz sem jasna in mirna in moje srce sluti še dalje. Govori, moj človek."

Šepetala je, kakor da bi se zbudile rože na poljani in se zavedle solnčnega dne.

Prišla sta iz gozda. Pred njima je bil izlit svetel ribnik in na dnu globoke vode so trepetale zvezde. Na nasprotnem bregu so se zibali dolgi vodni refleksi črnih jagnjet in so temnili jasno globino kakor črni žarki.

"Hotel sem pisati o tisti ljubezni veliko delo in zmislil sem si zgodbo: Živi mlad pisatelj. Prepojen je vse z mislimi o veliki ljubezni in piše o njeni globoki silnosti ki je večja odhrepenenja po življenju. Nekoč sedi zamišljen v svoji sobi in časih napiše svoje misli. Med tem stopi njegova ljubica v sobo in se tiho vsede v kot, ker ga neče motiti. On pa misli in piše in prikradejo se mu v dušo dvomi o taki ljubezni, zdi se mu nemogoča. Vstane in hodi razmišljen po sobi gorindol, govori glasno in ne opazi ljubice, ki ga verno posluša. In ne more se več poglobiti v delo ker nima več vere v tisto ljubezen, ki je večja od hrepenenja po življenju. Strupeni dvomi se razpredajo v njem. In ljubica razume njegovo tugo in mu sklene dati vero v tisto ljubezen, hoče se žrtovati, da bi mogel skončati svoje veliko delo. Poslovi se v duši od njega, splazi se iz sobe, napiše mu dolgo pismo, polno največje ljubezni in se usmrti.

To je kratka vsebina. V to sem hotel izliti in vklesati vse svoje nazore o ljubezni. Začel sem pisati ves prevzet in navdušen. Potem pa sem bral in sem raztrgal. Lina, Lina, veliko bi bilo to delo, ali zdi se mi, da je ta vsebina nemogoča. Nikdar se ne more kaj takega zgoditi. In meni manjka tiste globoke vere in ni mi mogoče tega pisati, o čimer sam dvomim."

Obmolknil je bolestno in zagrnila ga je nočna tema, kakor da bi bila pristopila iz vseh nevidnih daljav, ki so se skrivale v gozdu za ribnikom. Čutil se je samotnega in revnega. Zagledal se je v temo in iz nje so prihajali sivi kolobarji, množili so se z nestrpno naglico in so plesali v divjih krogih, vedno hitreje, dokler niso priplesali prav do njegovih oči in potem ni vidil nič več.

"Poslušaj Saša, v meni ni nikakega dvoma. Ta zgodba bo resnična. V sebi čutim veliko jasnost in tiho ljubezen kakor nikdar poprej. Zakaj dvomiš o meni?"

Začudil se je neizmerno in je dejal:

"Ne razumem te, Lina, kako naj dvomim o tebi, ko vem, da me ljubiš"

"Ti veš, da te ljubim," je govorila tiho in s poudarkom.

"V meni gloda ta zgodba in nič drugega ne mislim kakor na njo. Nezadovoljen sem s samim seboj in pridejo trenotki, ko sam sebe sovražim. Zavoljo dvomov. Pa bi vrgel vse skupaj iz sebe, dalač proč da nebi ostala nobena sled — pa ne morem."

Bila sta na cesti proti mestu. Ob kraju so vstajale črne hiše, še temnejše od teme same. Časih je zalajal kak pes in zarožljal z verigo. Potem pa je bilo zopet vse tiho in le široka cesta je umirala v daljavi pred njima.

Hiše so prihajale gostejše in tu intam so brlele revne svetilke.

Ustavila sta se pred veliko hišo

Podala mu je roko in mu jo krepko stisnila. Vsesala je svoje jasne oči v njegov tužni pogled in je rekla:

"Prijatelj, dala ti bom vero."

In izginila je v veži.

Odšel je naglih korakov. Nad njim so bleščale velike zvezde v mračnih barvah, trepetala so daljna zračja in vsa zemlja se je valovila k njim. Pa bilo je vse tiho v tem silnem nemem koprnenju, tako mirno in neslišno, da ni bilo čuti niti simfonij širnih poljan in plapolanja toplote letne noči.

Ni videl Saša letne noči, s težko, sklonjeno glavo je hitel domov.

* * *

Drugi dan je dobil od nje kratko pismo:

"Prijatelj, dala ti bom vero Jaz grem od tod. In ti veruj in spiši svoje delo!"

Ni razumel takoj. Potem pa ga je nekdo udaril s kladivom po glavi, da se mu je stemnilo pred očmi in da se mu je zdelo, da ga ni več in mrzel pot ga je oblil.

Počasi se je zavedel in je bulil in bulil v pismo. Oči so mu izstopile iz jam, lica so mu osinela in splahnela in tuj, nečloveški glas je dejal:

"Spiši svoje delo!"

Vrgel je pismo od sebe in se vse del k pisalni mizi in je pisal in pisal.In pisal je z velikimi, nečitljivimi črkami tri dni in tri noči, dokler se ni onemogel zgrudil.

Spisal je velik umotvor.

Bilo je delo blaznega človeka.

* * *

Časopisi so prinesli novico:

"Zastrupila se je blagajničarka Lina Svenjšek. Vzrok: nesrečna ljubezen.'

In pozneje:

"Zblaznel je nadebudni mladi pisatelj Saša Pravnik vsled prevelikega študiranja. Škoda za talent!"

ŠERIF BO PRESKUSIL NEDELJSKO POSTAVO.

Hutchnison, Kans., 24. julija. — Šerif Koon C. Beck je bil kaznovan ker je imel odprt njegov park za zabave ob nedeljah. Naznanili so ga duhovni, ker so zoper to, da bi se delavec ob nedeljah malo pozabaval v svežem zraku in v senci drevja, ampak bi moral plačati za sedež v cerkvi.

Šerif Beck je naznanil 350 podjetnikov, ki delajo biznes ob nedeljah.

Rojaki in rojakinje! Kupujte pri trgovcih, ki oglašajo v našem listu, in povejte, da ste Slovenci, in da čitate Narodni Vestnik.

GOZDI V PLAMENU V ZAPADNI CANADI.

Edmonton, Alta, Can. 22. julija. V Rocky gorah razsaja velikanski gozdni požar, ki obsega 10 milj dolgosti. Ogenj se hitro razširja.

SLEPA 50 LET VIDI PRVIČ SVOJE OTROKE.

Hillsdale, Mich., 21. julija. Slepa 50 let, Mrs. J. Helsh stopila je z vlaka na tukajšni postaji dne 21 t. m. in pri električni luči videla je prvič v svojem življenju svojih osem otrok.

Zdravnik, ki je operiral sivo žensko ji je pomagal z vlaka. Žena stala je en hip pred močno električno lučjo, ko so jo obsuli štirje doraščeni sinovi in štiri doraščene hčere.

Največji štirih sinov je objel svojo mater in jo poljubil, in ona je videla prvič Tomaža in Viljema in Katrco in ostale svoje otroke. "Poglejte nas mama, kaj ne, da smo čvrsti in krepki [illegible] oci," je djal najstarejši sin.

In potem se je [illegible] Mrs. Helsh isto kot bi se [illegible] vsaki materi, ki vidi prvič sv[illegible] otroke — objela je vsacega in [illegible]ljubila, in solze radosti so sili[illegible] njenih oči. Družina se je sprav[illegible]a voz, in dom družine Helsh [illegible]en najsrečnejših domov na [illegible]alji — ker mati vidi sad svoj[illegible] telesa prvič.

Operaciji, ki je dal[illegible] stari ženski, ki je bila slep[illegible]let, se čudi celo zdravništvo, [illegible] operacijo zvršilo.

PŠENIČNA ŽETEV IZVRSTNA IN [illegible]LNA.

Council Bluffs, Iowa, [illegible] julija. Žitni pridelek v drža[illegible] Iowa je najlepši kar jih je [illegible] kedaj imela, in kakovost [illegible] je izvanredno lepa.

Železnice imajo že mnogo posla s prevažanjem žita, ki se prodaja največ kar iz polja. V posameznih slučajih dobili so farmerji nad 50 bušlov pšenice n[illegible] aker, povprečni pridelek se pa vrti okoli 30 bušelov za aker.

Smešnice.

Zviti Nemec.

Nek Nemec je moral nekoč s svojim vozičkom čez most. Peljal se je v vozičku, v katerega je imel vpreženega kozla. [illegible]stninar je prišel, in zahteval, [illegible] plača mostnino.

Nemec se je nekoli[illegible]časa izgovarjal, toda ako je [illegible]el priti čez most, plačati je mo[illegible]l mostnino, zato seže v žep i[illegible]lača pet pfenigov.

Popoldne pride naza[illegible]ez most. Posadil je pa pred me[illegible]om kozla na svoj sedež na vozu, [illegible]m pa je vlekel voz.

Zopet pride mostni[illegible] in zahteva pet pfenigov mostnine.

Zviti Nemec je zmajal z glavo, češ, ne bo nič. Pokazal je na kozla na sedežu in dejal:

"Ne govori z me[illegible] — prašaj kočijaža.

* * *

Mati: Ti nesrečna, zavržena ženska — kdo je tisti, ki te je zapeljal, kako se piše?

Hči: Ne — ne — vem — sem videla samo njegov — monogram.

* * *

Lakaj Joško je napravil na gospoda grofa pismeno prošnjo: naj mu dovoli nositi brke.

Gospod grof je zapisal na prošnjo: "Dovoljujem brke nositi, a samo izven službe.

* * *

— Kaj pa rečeš svoji ženi, če prideš pozno ponoči domov?

— Jaz rečem samo "dober večer," vse drugo pove potem moja žena.

* * *

Žena: No, sitneš sitni, danes vendar ne boš rekel, da je juha slaba.

Mož: Ni ravno slaba, ali nekatere žlice tudi niso bile dobre.

* * *

Profesor: Janez Koštrun — ali ste vi svojo nalogo res sami spisali:

Dijak: Da. gospod profesor, samo pri umoru Julija Cesarja mi je stric pomagal.

* * *

Župnik Jaka pride k bolnemu in brezzobnemu starčku, da ga spove. Starček pa o tem neče nič slišati. Nazadnje mu pravi župnik Jaka:

"Če umrete neprevideni, pridete v pekel."

Bolnik pa se mu prijazno nasme je in odgovori:

"Jaz sploh ne morem priti v pekel, ker tam je jok in stok in škripanje z zobmi, jaz pa nimam zob in ne morem ž njimi škripati."

* * *

Žena: Glej, ljubi mož, ti si pri tolikih društvih — ali bi ne mogla tudi jaz nekaterim pristopiti?

Mož:: Čemu pa to?

Žena: Da bi bila sem in tam kak večer v tvoji družbi.

* * *

Gospa: To vam pa koj povem, Nežka, če imate ljubimca — v kuhinji ga ne maram videti.

Služkinja: Nič se ne bojte, milostiva; moji ljubimci hodiji k meni samo kadar gospe ni doma.

* * *

— Gospod pristav, kako sodite vi: ali je bolje, da so ljudje malo časa zaročeni ali dlje časa.?

— Mislim, da je bolje, če so dolgo časa zaročeni; čim dlje so zaročeni, tem manj časa so potem poročeni.

* * *

Pestunja: Moj novi častilec je posojilnični uradnik.

Kuharica: Tega ti že ne verjamem; posojilnični uradniki so nobel gospodje.

Pestunja: Moj je tudi nobel; koj prvi večer sem mu morala posoditi dvajset kron.

* * *

DRUŠTVENI OGLASNIK.

Društvo sv. Frančiška št. 1027, Katoliških Borštnarjev (Catholic Order of Foresters) v Ely Minn.—Vsakateri, ki mu razmere dopuščajo, da zamore poleg slovenskih Jednot vzdrževati še eno Jednoto, bi moral postati član našega društva, kjer bi se marsikaj lepega naučil. — Borštnarska društva imajo lep obrednik, po katerem vodijo svoje seje in iz katerega se lahko vsak nauči lepe dostojnosti pri društvenih sejah. — Društvo sv. Frančiška obreduje popolnoma v slovenskem jeziku tako, da je vsakemu rojaku umljivo. — Pri nas se lahko zaavruje za bolniško podporo po $20.00 na mesec in za posmrtnino $500,00, $1000,00 ali $2000.00 — Seje se vrše vsako četrto nedeljo v mesecu v Gleason dvorani, ob 8. uri zvečer. — Za nadaljna pojasnila se je obrniti na: **Paul Bukovich,** C. R., **Joseph Schweiger,** V. C. R., **John Matkovich,** R. S., **Jacob Skala,** F. S., **John Gouže,** T. K., **John Tomsich,** S. C.

Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 1, J. S. K. J., na Ely, Minn., je najstarejše slovensko podporno društvo Jugoslovanske Katoliške Jednote na Ely, Minn. — Redne seje društva se vršijo vsako prvo nedeljo v mesecu v Jos. Skala-tovi dvorani, ob 2. uri popoldne. — Društvo vljudno vabi za pristop vse Slovane. Zavarujejo se lahko za smrtnino od $500.00 do $1000.00 za bolniško podporo do $420.00, za izgubo roke ali noge $400.00, za izgubo obeh rok ali nog, ali ene roke in ene noge $800.00, za izgubo enega očesa $200.00 in obeh očes pa $800.00. Ravno tako se plača popolna podpora $800.00 za popolno onemoglost vsled kakoršnekoli ponesrečbe. — Društvo sprejema moške in ženske v oba oddelka smrtnine. — Rojaki, boljšega društva si ne morete misliti, ki bi vam plačalo toliko podpor; društvo je združeno z J. S. K. Jednoto, ki posluje po popolnoma varnem sistemu, tako, da se za vaše podpore lahko popolnoma zanesete. — Za nadaljna pojasnila se je obrniti na sledeče odbornike: **Joseph Spreitzer,** Box 974, predsednik; **Jos. J. Peshell,** Box 165, tajnik; **Chas. Merhar,** Box 319, blagajnik; **John Matkovich,** Box 77, zastopnik.

Društvo sv. Petra št. 20, S. H. Zveze, v Eveleth, Minn. — To društvo spada pod Slovensko-Hrvatsko Zvezo v Calumet, Mich. — Redne seje društva se vršijo vsako četrto nedeljo v mesecu v Elks Hall, ob 2. uri popoldne. Društvo vabi za pristop vse Slovence in Hrvate. — Slovensko - Hrvatska Zveza zavaruje vsakega člana za svoto $800.00 smrtnine, ter plačuje: za izgubo ene roke za pestjo $300.00, za izgubo ene noge pod členkom $300,00, za eno oko $150, za izgubo polovico stopala na eni nogi 150.00, za izgubo treh prstov do tretjega členka na eni roki $1500.00, za izgubo palca $100.00; za vsaki drugi izgubljeni prst $50.00; za izgubo prsta do stopala na nogi $20.00; član ali članica, ki se mora podvreči operaciji za kilo dobi $50.00 podpore; za poškodbe udov, dobi v slučaju operacije vsaki nekoliko podpore. Žene, ki spadajo k društvu, dobe pri porodu $10.00 podpore; slednje predložiti morajo zdravniško spričevalo; za izgubo obeh rok $800.00; za izgubo obeh nog $800; za izgubo obeh očes $800.00. — Na novo pristopivši člani ne dobe za prve tri mesece v slučaju notranje bolezni nič podpore, a če se ponesrečijo na katerikoli način pri delu, dobe pa podporo od prvega dne ponesrečbe. Društvo plačuje $20.00 bolniške podpore na mesec; po preteku šest mesecev prevzame Zveza bolnega uda za izplačilo podpore za dobo enega leta po $20 na mesec. Podpora se izplačuje vsako četrto nedeljo v mesecu v Elks Hall. Rojaki! Pristopajte pridno k temu društvu, k Slovensko-Hrvatski Zvezi, kajti sigurni ste, da vam bo društvo, kakor tudi Zveza, natanko izplačala podporo ob času bolezni, v slučaju smrti pa smrtnino vašim dedičem. — Ako se hoče kedo kaj natančneje posvetovati, obrne naj se do odbornikov, ki so: **Frank Kochevar,** predsednik; **Frank Peny,** podpredsednik; **Frank Lenich,** I. tajnik; **Frank Prebek,** II. tajnik; **Frank Bozich,** blagajnik. Bolniški obiskovalci: za mesto in Adams Section: John Shutte; za Spruce Location: John Lukanc; za Fayal Location: Frank Jarc.

Društvo sv. Janeza Krstnika št. 112, J. S. K. J., v Kittzwille, (Hibbing), Minn., vabi rojake Slovence za obilen pristop. Redne mesečne seje se vrše vsako prvo nedeljo po dvajsetem v mesecu in sicer v prostorih M. Chernugelna, Kittzville, Minn., ob 2. uri popoldne. Pri svoji seji je sklenilo društvo, da plačuje članom, opravičenim do podpore, 80c na dan, ali $24.00 na mesec. — Odborniki: **Frank Gornik,** predsednik; **Andro Diviak,** podpredsednik; **Martin Chernugel,** Box 509, I. tajnik; **Mich. Skrbenc,** II. tajnik; **Marko Majerle,** blagajnik; **Andro Ozanič,** zastopnik. Gospodarski odbor: John Vidergar, načelnik; Frank Koz-Blaž Gorše, načelnik, Jožef Mihelčič, ličar in John Mohor. Bolniški odbor: — Dane Smolčić, redar.

ADRESAR SLOVENSKIH TRGOVIN.

MINNESOTA

FRANK VERANTH, Ely, Minn., priporoča se rojakom za naročila trdega in mehkega premoga. Naročite pravočasno, da boste imeli kadar rabite.

HELO PRIJATELJ! Kadar si žejen, ali če te tare maček, oglasi se v gostilni **"Pri mačku"** (Anchor Bar) na 311—3. Ave. Hibbing, Minn. John Povsha, lastnik.

JOSIP INTIHAR, slovenski zidar, se priporoča c. rojakom v Eveleth in okolici za razna stavbna dela, bodisi pri novih gradban ali popravah. Dela izvršujem solidno ter po nizkih cenah. **JOSIP INTIHAR, 206 Monroe St., Eveleth, Minn.**

MATH. VIDAS, slovenska trgovina. Cenjenim rojakom in slovenskim gospodinjam iz mesta Biwabik in okolice priporočam svojo lepo urejeno in bogato založeno **GROCERIJSKO TRGOVINO. V zalogi** imam občeznana "Cremo" moko; dalje prodajem krmo za živino, kakor: oves, koruzo, mrvo in slamo. Cene zmerne, postrežba solidna. Naročila se dostavljajo tudi na dom. Za mnogobrojen obisk in naklonjenost se vljudno priporoča **Math. Vidas, slovenski trgovec, Biwabik, Minn.**

JOHN BARTOL, Chisholm, Minn., **GROCERIJSKA PRODAJALNA.** Najstarejši slovenski trgovec v Minnesoti. Prihranim vam denar na vseh potrebščinah. Prepričajte se!

JOSIP SELIŠKAR ELY, MINN., Box 62, se priporoča rojakom za obilen obisk **GOSTILNE,** kjer ima vedno na razpolago dobro pijačo, istotako tudi lepa prenočišča. — Priporoča se tudi rojakom za vsakovrstna stavbinska dela, katera izvršuje ceno in dobro.

LJUBO BOGICEVICH, 15 Sellwood **Building, Duluth, Minn.,** priporoča se Slovencem in Hrvatom za izvrševanje pooblastil, kupnih pogodb, vojaških profienj itd. **Posreduje pri družbah v sluaju poškodb.**

IGNAC HOČEVAR 312 Jackson St., Aurora, Minn., se priporoča Slovencem in Hrvatom v mnogobrojen poset gostilne, kjer toči vedno sveže pivo, ter prodaja dobra vine in likerje. Posebno se pa priporoča potujočim skozi Auroro, da ga posetijo, ter bodo dobro postreženi.

MARKO MAROLT, gostilničar, Kittzville, Minn., se priporoča rojakom Slovencem in bratom Hrvatom v mnogobrojen obisk gostilne, v kateri je vedno dobiti sveže pivo, dobro vino in razne likerje. Vsak Slovan dobrodošel.

MICHIGAN

PETER MADRONICH SLOVENSKO-HRVATSKI POGREBNIK, 416—6th St., Calumet, Mich. Se priporoča cenj. rojakom. Tel.: Res. 313; Livery 185.

MAT. D. LIKOVICH JAVNI NOTAR, South Range, Mich., se priporoča Slovencem in Hrvatom za izvrševanje raznih zadev, spadajočih v notarsko stroko.

JOHN BARICH, SOUTH RANGE, Mich. Največja trgovina v Gornjem Michiganu z **DOMAČIM VINOM** in **TROPINOVCEM.** Prodaja vozne listke za vse prekomorske črte ter pošilja **denar v staro domovino po dnevnem kurzu.**

WISCONSIN.

PICTURE FRAME CO Gleaser fotografični atilje. Fine slike. Poročne slike naša posebnost. 323 N. 8th St., nasproti pošte, dva bloka on slovanske cerkve. Sheboygan, Wis.

POZOR, ROJAKI!

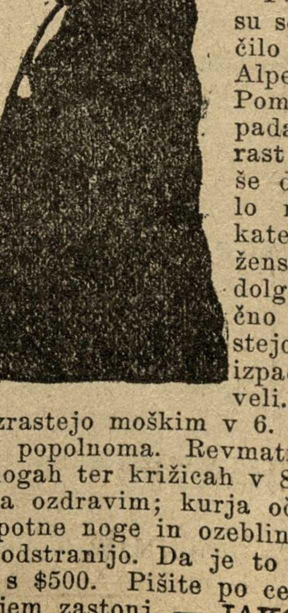

Dobil sem iz Washingtona za svoja zdravila serialno številko, ki jamči, da so zdravila prava in koristna.

Po dolgem času se mi je posrečilo iznajti pravo Alpen tinkturo in Pomado proti izpadanju in za rast las, kakoršne še dosedaj ni bilo na svetu, od katere moškim in ženskam gosti in dolgi lasje resnično popolno zrastejo, ne bodo več izpadali in ne osiveli. — Ravno tako zrastejo moškim v 6. tednih krasni brki popolnoma. Revmatizem v rokah in nogah ter križicah v 8. dneh popolnoma ozdravim; kurja očesa, bradavice, potne noge in ozebline se popolnoma odstranijo. Da je to resnica, jamčim s $500. Pišite po cenik, katerega pošljem zastonj. — **JAKOB WAHCIC, 1092 E. 64th St., Cleveland, Ohio.**

SVOJI K SVOJIM! SVOJI K SVOJIM!

Phone--Zenith 934

Slavenski Saloon

M. Danculovich & Co.

529 West Mich. St. DULUTH, Minn.

Svoji k svojim!

Zlat je ta pregovor, a malo se spolnuje. Mi hočemo pa to spolnjevati in izvršiti, če se pri nas obrnete. Kupite pri nas šifkarte, a popijte tudi izvrstne pijače. V vsem vam hočemo postreči in tudi če iščete dela itd. Kadar pridete v Duluth, obiščite nas in se prepričajte, kaj moremo za vas storiti in takrat bodete sami rekli, držimo se:

Svoji k svojim!

SVOJI K SVOJIM! SVOJI K SVOJIM!

SPOMINJAJTE SE SLOVEN. ZAVETIŠČA V AMERIKI

W. J. RIETOW, predsednik. GEORGE HELLER, podpredsednik.
O. FOESTE, blagajnik. O. KAUFMANN, pomožni blagajnik.

Glavnica in rezervni sklad $365,00[illegible]

GERMAN BANK

Najstarejša in največja banka v Sheboygan, Wis.

plačuje od hranilnih vlog **3%**

Pošilja denar v **STARO DOMOVINO,** prodaja **PAROBRODNE KARTE** za vse parobrodne črte. Izdeluje vsakovrstne [illegible]

Kdor se zanima za pisanje NA TYPEWRITER

zanimati se mora za MONARCH TYPEWRITER z lahkim tipom.

Z MONARCH TYPEWRITER-JEM se doseže lahki tip vsled posebnega mehanizma, in njega sestoj je tako enostaven in priprost, da je povsod priljubljen.

Ne ozirajte se na tehnične predpise. Dejstvo, katere potrjujejo fabriikanti typewriter-jev je, da ima

Monarch

čudovito lahki tip.

Ta stroj ima tudi vse druge p o g o j e vidljive p i s a v e, pripravnosti za vsakojako pisanje, in je trpežen.

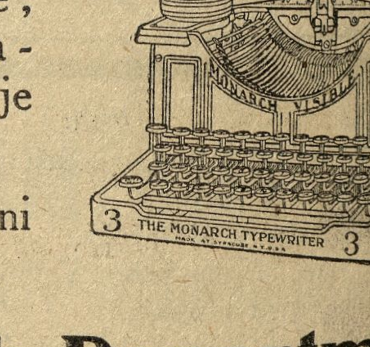

Pišite po ilustrovani cenik

Monarch Department

REMINGTON TYPEwRITER COMPANY

20 Fourth Ave. West DULUTH, MINN.

Cenjenim naročnikom

Na mnoga vprašanja glede slik iz **balkanskih vojn, avstrijskega vojaškega manevra, avstrijske cesarske rodbine ter raznovrstnih nabožnih slik,** naznanjamo da dobi eno sliko zastonj le isti, ki plača celoletno naročnino na polutednik **"NARODNI VESTNIK",** in to od 15. maja 1913 naprej.

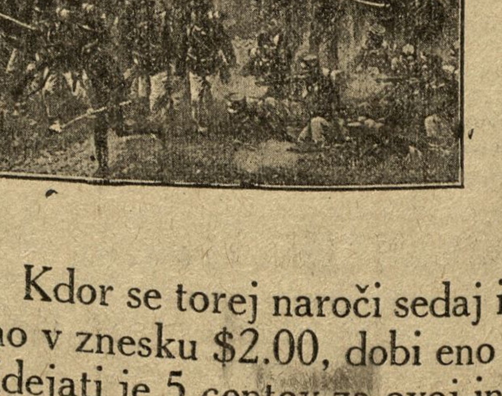

Kdor se torej naroči sedaj in plača celoletno naročnino v znesku $2.00, dobi eno sliko zastonj. Naročniku pridejati je 5 centov za ovoj in poštnino. Velikost slik je 16x20, in so pravi kras za vsako sobo.

"NARODNI VESTNIK", 405 W. MICHIGAN ST.
Duluth, Minnesota.